

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueellisen toimeenpanon tiekartta

Päivitetty 30.8.2022

Tiekarttaa tarkennetaan toimeenpanon edetessä

Sote-uudistus

Hyvinvointialueiden toimeenpanon tueksi on laadittu tiekartta vuosille 2021-2023

- Tiekartta hyvinvointialueiden toimeenpanon tueksi on laadittu sekä alueellisen että kansallisen toimeenpanon näkökulmasta vuosille 2021-2023.
- Kansallisen toimeenpanon tiekartta kokoaa yhteen toimeenpanoon kytkeytyvien kansallisten toimijoiden (ministeriöt, laitokset, virastot ja DigiFinland Oy sekä alueet) valmistelut ja toimenpiteet ja se löytyy soteuudistus.fi -sivustolta
- Kumpikin tiekartta on rakennettu viiden valmisteluryhmän mukaisesti (Hallinto, talous ja tukipalvelut, Johtaminen ja osaaminen, Palveluiden järjestäminen, Yhdyspinnat ja ICT-valmistelu)
- Tiekartta vaiheistaa hyvinvointialueiden toimeenpanon etenemisen kohdistuen erityisesti toimeenpanon kolmeen viimeiseen vaiheeseen (1/2021 lakiesityksen mukaisesti):
 1. Vapaaehtoinen valmistelu ennen hallituksen esitystä
 2. Toimeenpanon valmistelu, HE eduskuntaan 12/2020
 3. **Hyvinvointialueiden väliaikaiset valmisteluelimet, lainsäädäntö voimaan**
 4. **Aluevaltuustot 1.3.2022 lähtien**
 5. **Järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023**

Tässä dokumentissa on kuvattu alueellisen toimeenpanon tiekartta

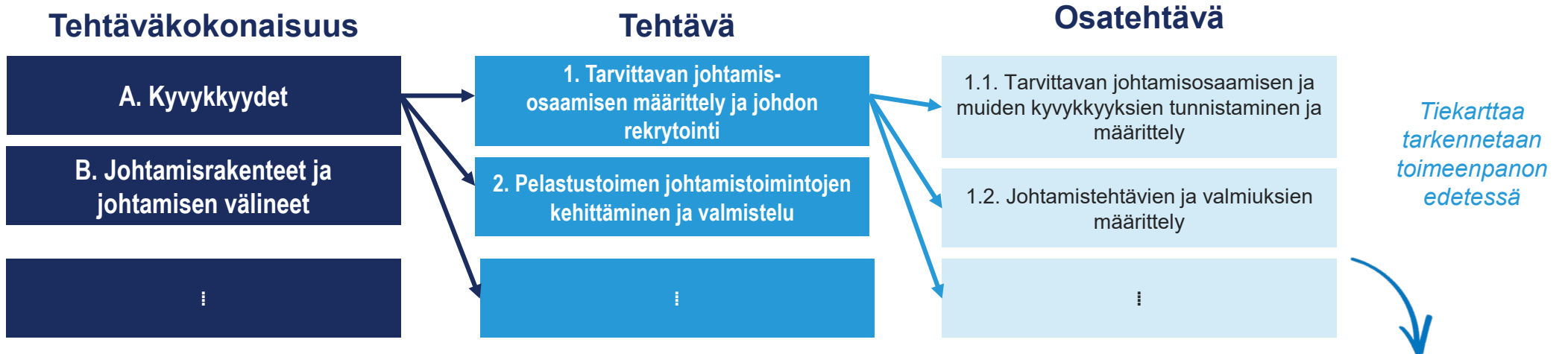

- Alueellisen toimeenpanon tiekartassa on kuvattu toimeenpanon eri vaiheisiin liittyvät tehtävät sekä niiden kriittisyys toimeenpanon onnistumisen kannalta.
- Tiekartta toimii ns. muistilistana alueille ja se on laadittu yhdessä alueiden ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa valmisteluryhmissä kevään 2021 aikana
- Tiekarttaa päivitetään tarpeen mukaan toimeenpanon edetessä
 - Syksyllä 2021 tiekarttaa tarkennettiin osatehtävien kriittisyyksien sekä aikataulujen osalta
 - Alkuvuodesta 2022 tiekarttaan tehtiin laajemmin osatehtävien tarkennuksia ja lisäyksiä, joita on tunnistettu toimeenpanon yhteydessä. Samalla tästä dokumentista poistettiin osatehtävien ajallinen priorisointi, sillä näiden tehtävien aloitus on tullut huomioida jo vuoden 2021 aikana.
- Tiekartta muodostuu tehtäväkokonaisuuksista, niiden tehtävistä ja tarkemmista osatehtävistä
 - Osatehtävät on luokiteltu kriittisiin ja ei-kriittisiin. Kriittisiä osatehtäviä seurataan alueellisen tilannekuvan avulla.
 - Tilannekuvan avulla seurataan toimeenpanon etenemistä alueilla. Tilannekuva on osa toimeenpanon kokonaisarviointia ja sen tehtävä on tukea myös toimeenpanoon liittyvien riskien hallinnassa ja ennakoinnissa.

Alueellisen toimeenpanon tiekartta muodostuu tehtäväkokonaisuuksista, tehtävistä ja osatehtävistä

Esimerkki Johtamisen ja osaamisen –valmisteluryhmän näkökulmasta:

Huomioita tiekartan hyödyntämiseen alueellisen toimeenpanon tukena:

- **Osatehtävät on luokiteltu kriittisiin ja ei-kriittisiin.** Kriittiset osatehtävät ovat sellaisia, jotka on toteutettava, jotta hyvinvointialueen toiminta voi käynnistyä aikataulun mukaisesti. Luokittelu on tehty valmisteluryhmissä ja sihteeristöissä. Tehtävien toteutuksessa tulee aina huomioida alueiden yksilöllinen tilanne.
- **Tiekartta toimii muistilistana alueille toimeenpanon tueksi.** Monessa osatehtävässä kriittisyys ja aikataulu ovat suuntaa-antavia, sillä ne riippuvat kunkin alueen tilanteesta (esim. osa tehtävistä on voitu tehdä aiemman organisoitumisen aikana). Jokaisen alueen tulee siis peilata tiekarttaa omaan tilanteeseensa ja arvioida oman alueensa näkökulmasta kunkin tehtävän tärkeys ja kriittisyys sekä suunnitella niiden tarkempi toteutus ja aikataulu.
- **Kriittisiä osatehtäviä tullaan seuraamaan alueellisen tilannekuvan avulla.** Tilannekuvan päivittämiseen liittyvä ohjeistus toimitetaan alueille erikseen.

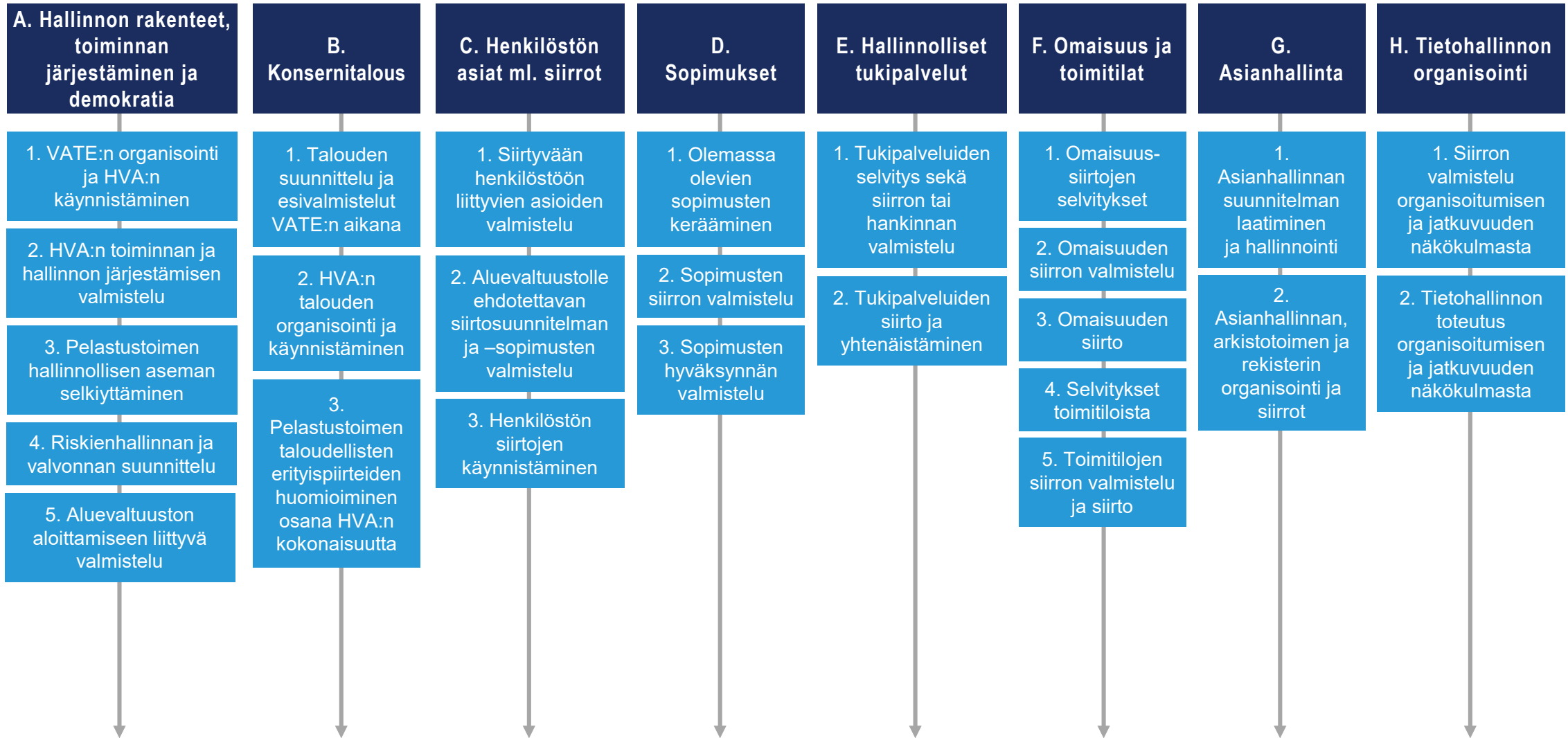

Alueellisen toimeenpanon tiekartta valmisteluryhmittäin kuvattuna

Alueellisen toimeenpanon tiekartta

Hallinnon, talouden ja tukipalveluiden tiekartta

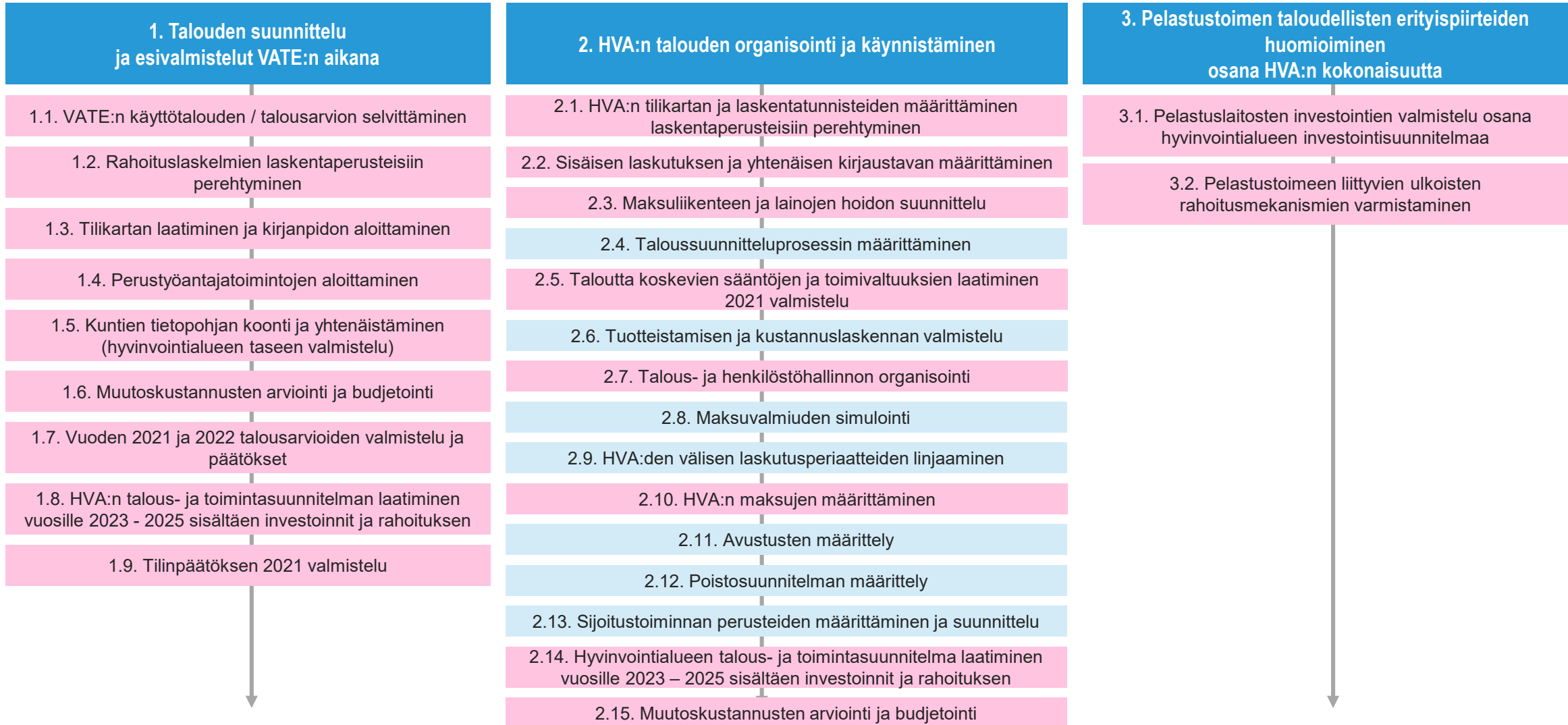

A. Hallinnon rakenteet, toiminnan järjestäminen ja demokratia

B. Konsernitalous

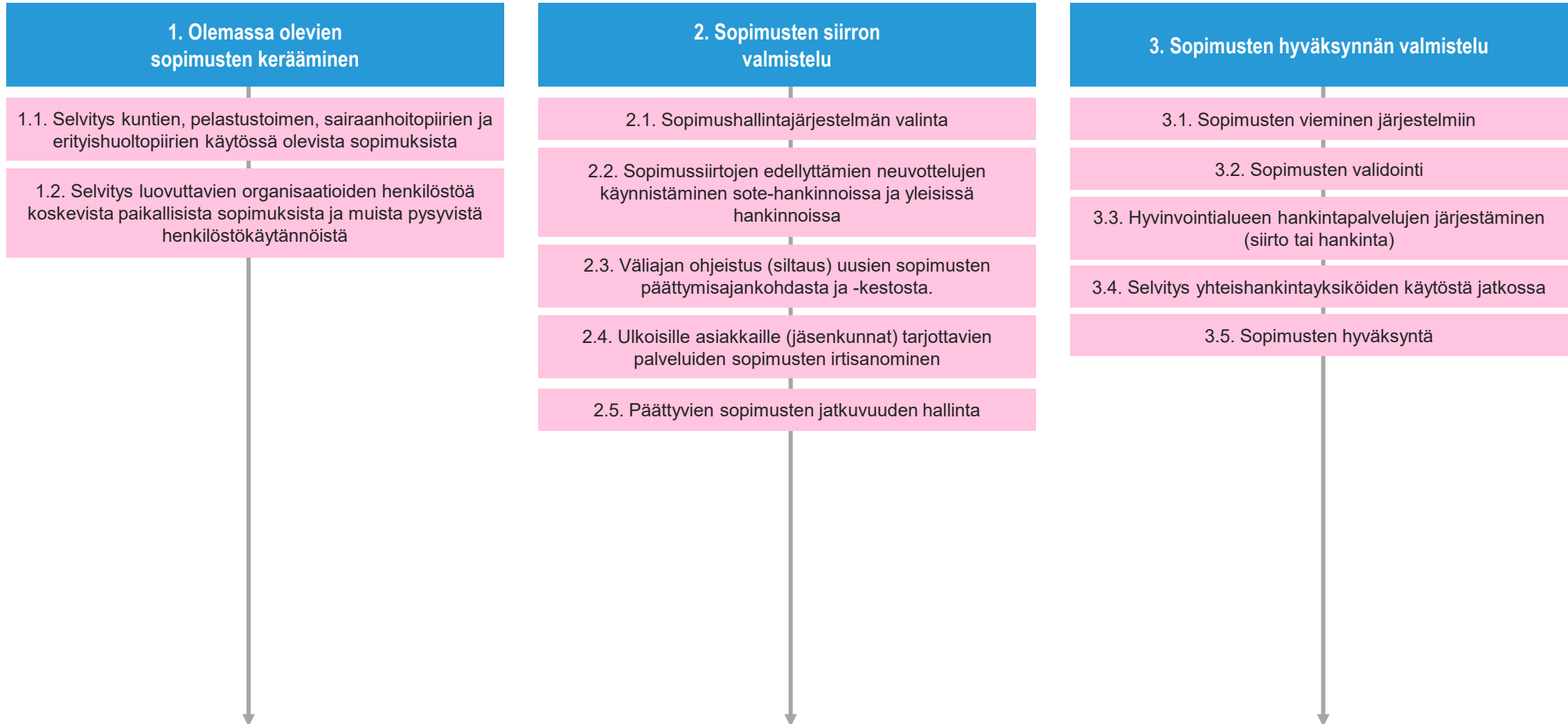

C. Henkilöstön asiat ml. henkilöstön siirrot

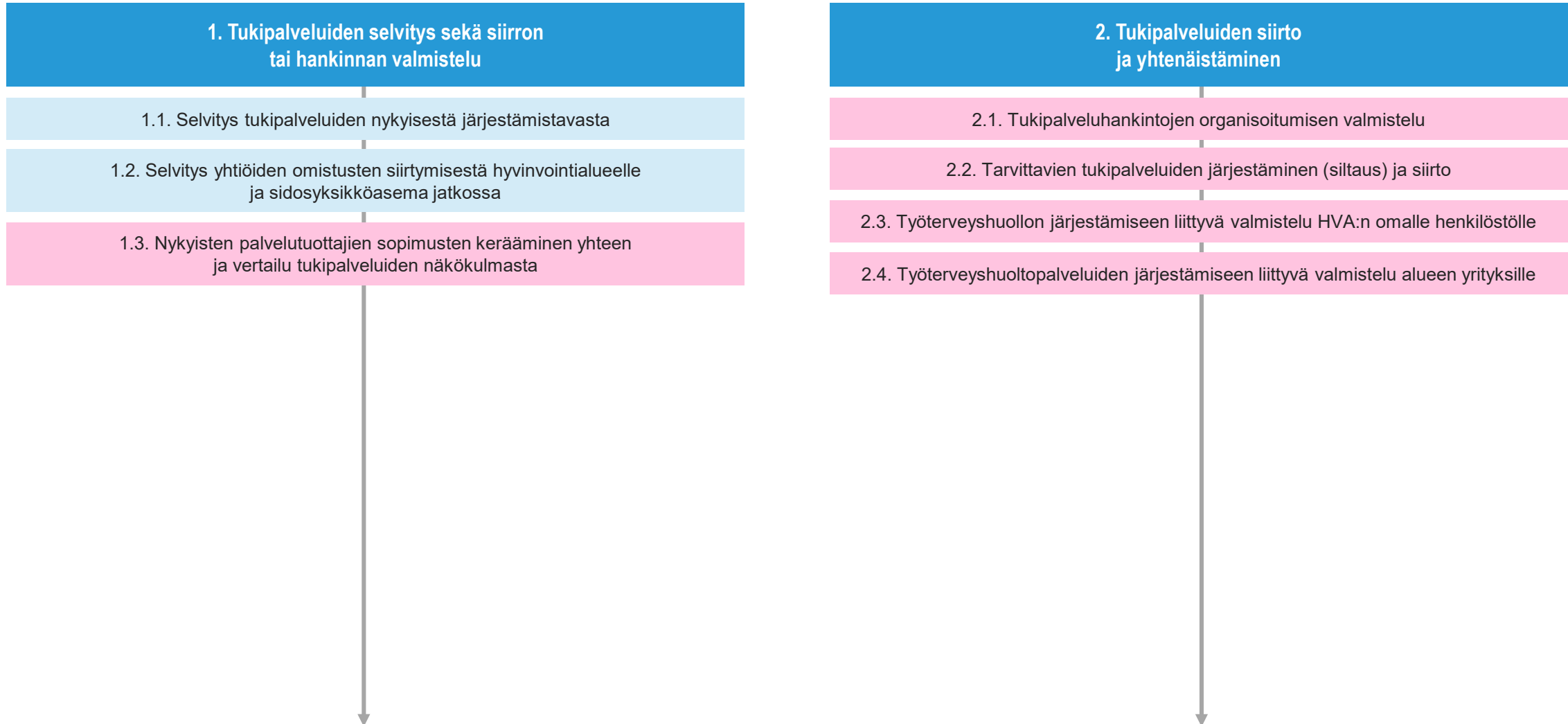

D. Sopimukset

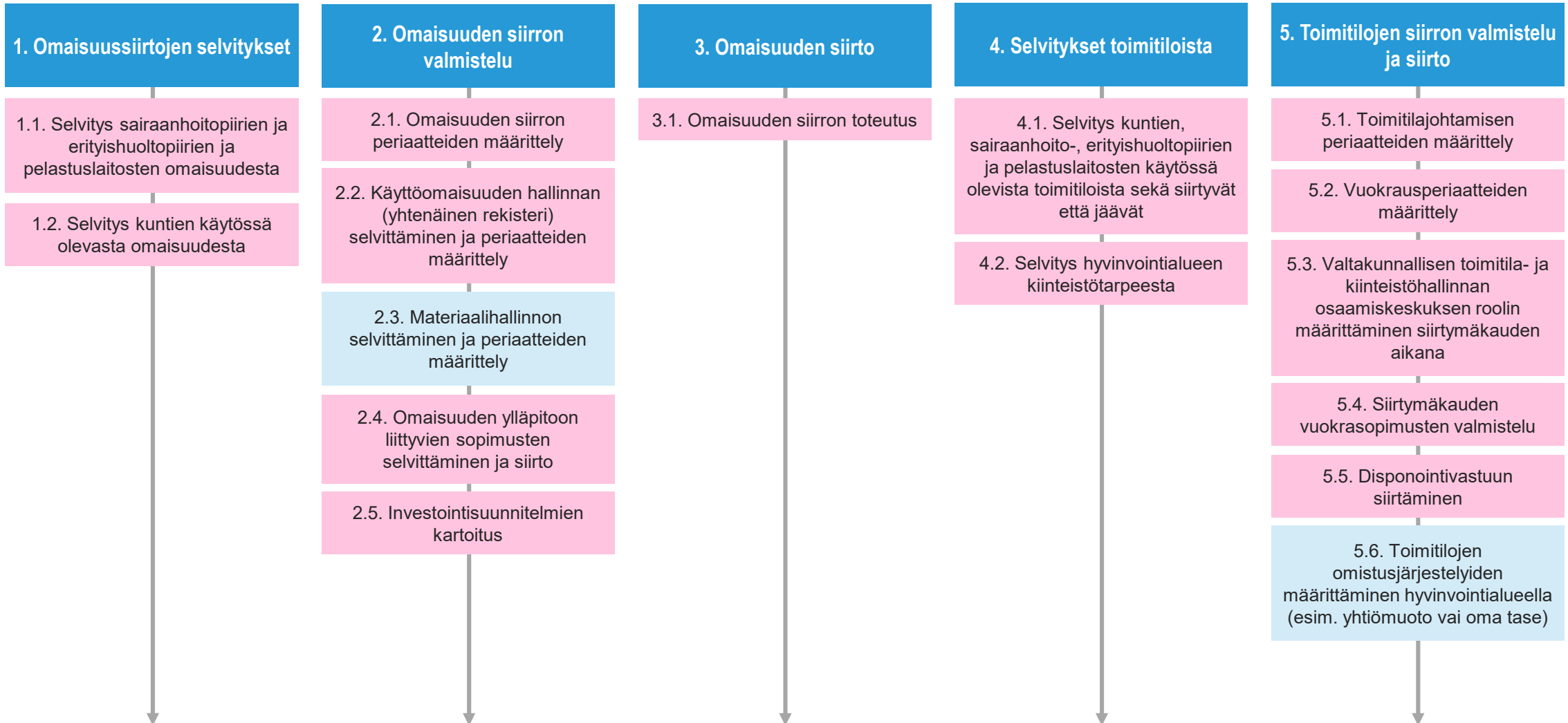

E. Hallinnolliset tukipalvelut (sis. mm. kiinteistöhuolto, turvallisuuspalvelut, HR, työterveyshuolto, lähettipalvelut)

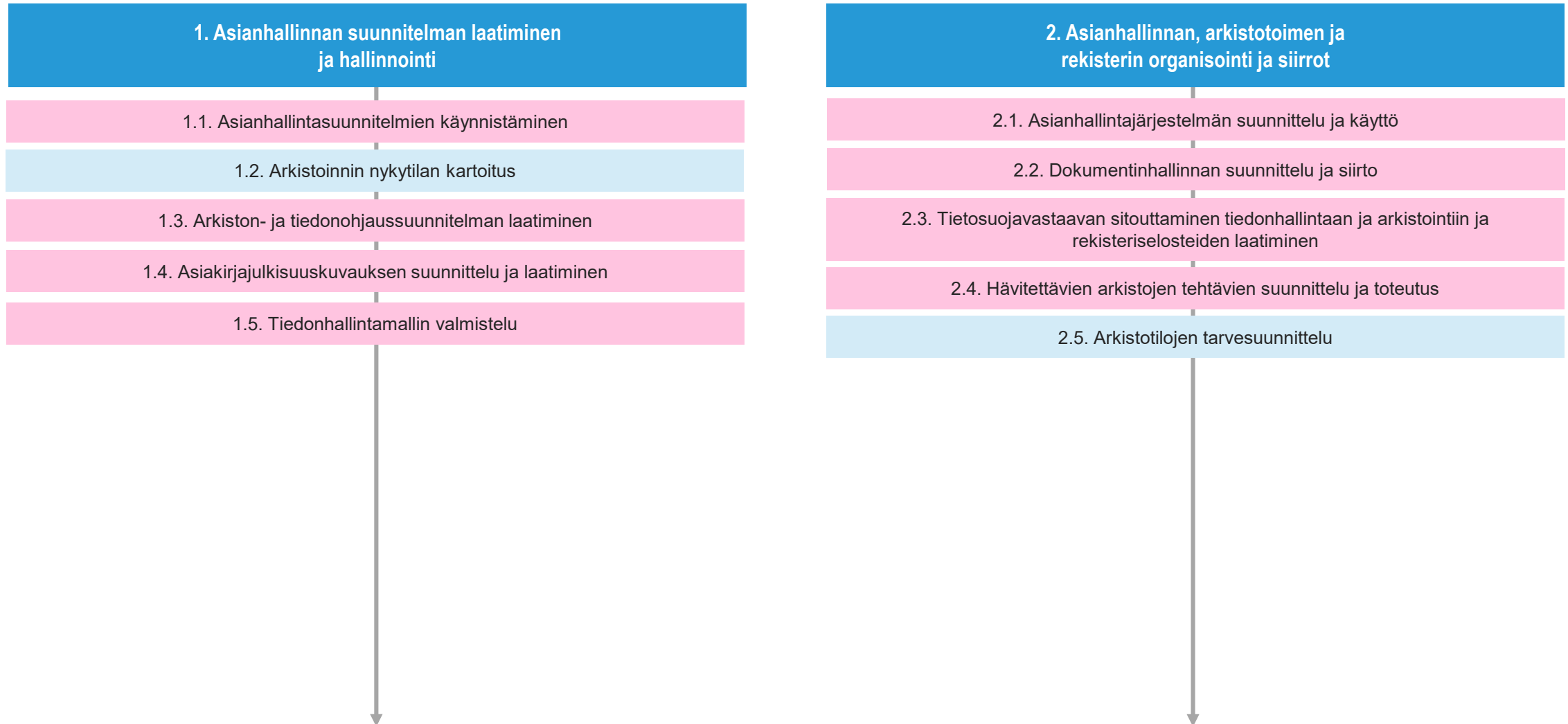

F. Omaisuus ja toimitilat

G. Asianhallinta

H. Tietohallinnon organisointi

1. Siirron valmistelu organisoitumisen ja jatkuvuuden näkökulmasta

1.1. ICT muutossuunnitelman ja ICT valtionavustushakemuksen valmistelu

1.2. Siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintäteknisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittäminen

1.3. Sopimusten siirron valmistelu ja koostaminen yhteistyössä ICT:n kanssa

1.4. Loppukäyttäjäpalveluiden järjestämistavan valinta

2. Tietohallinnon toteutus organisoitumisen ja jatkuvuuden näkökulmasta

2.1. Tietohallinnon alueellinen järjestäminen ja organisointi

2.2. Turvallisuusverkkotiimin rakentamisen ja toteutuksen valmistelu

2.3. Rekisterinpidon muutosten selvittäminen

2.4. Tiedontoimitusvelvoitteiden huomioiminen

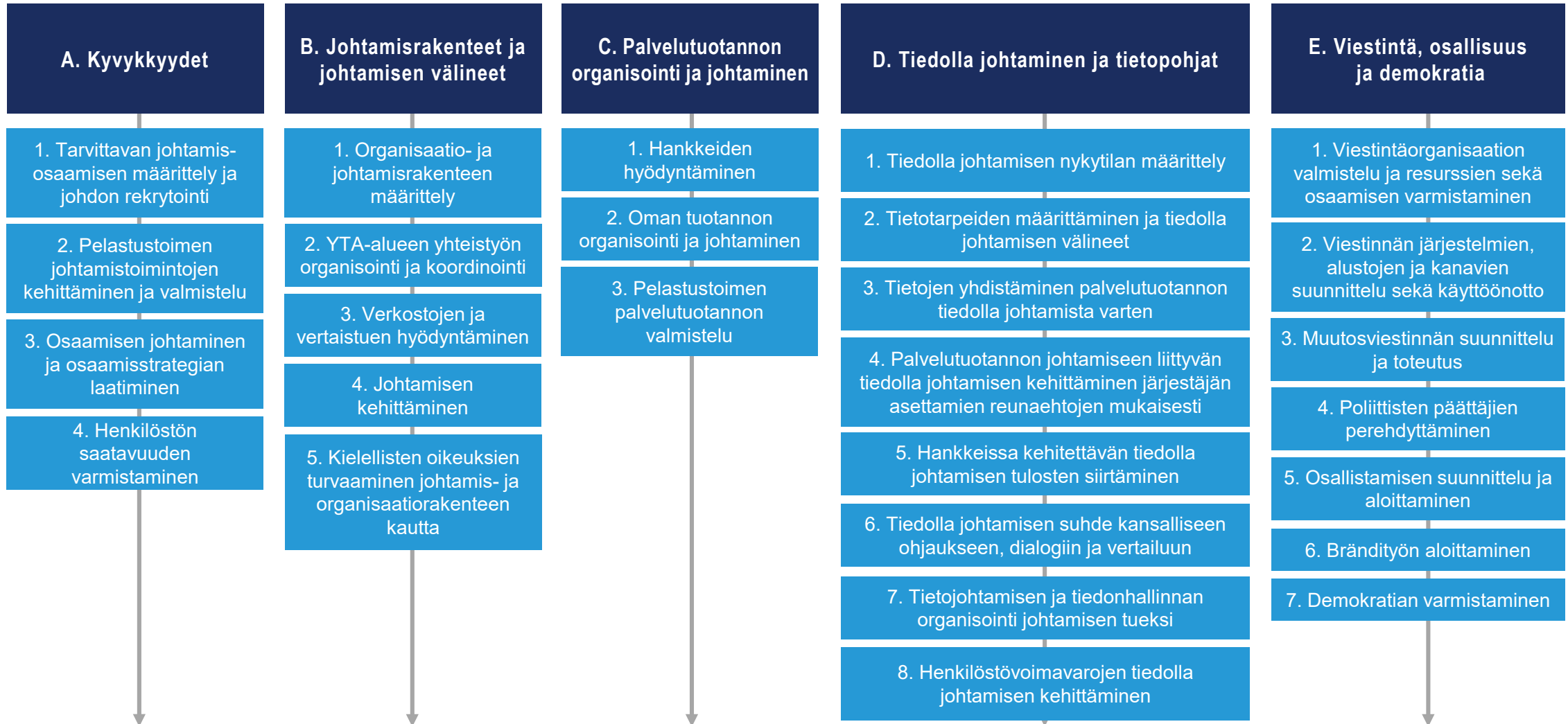
2.5. Tietojärjestelmien jatkuvuuden varmistaminen yhteistyössä ICT:n kanssa

2.6. Lakkautettaviin järjestelmiin liittyvät tehtävät yhteistyössä ICT:n kanssa

2.7. Omavalvontasuunnitelman laatiminen

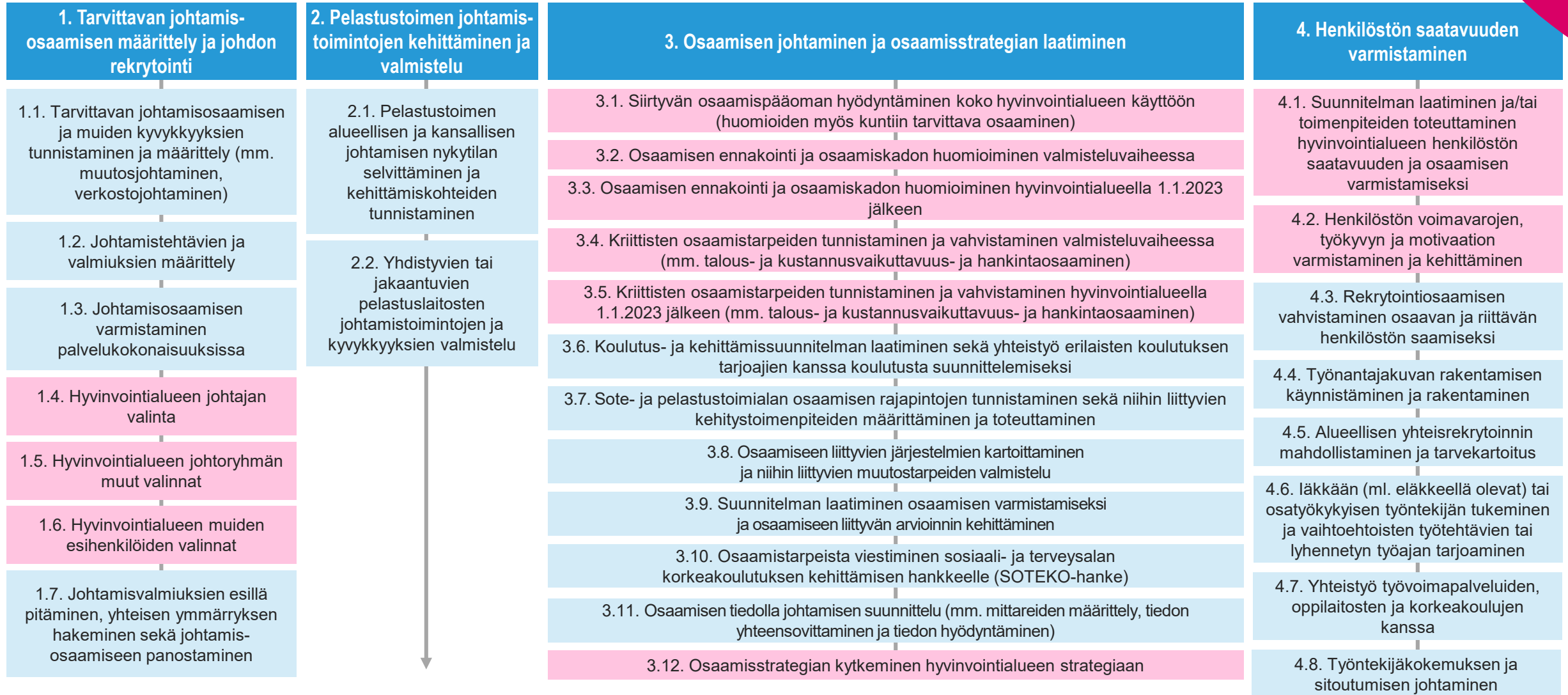

Johtamisen ja osaamisen tiekartta

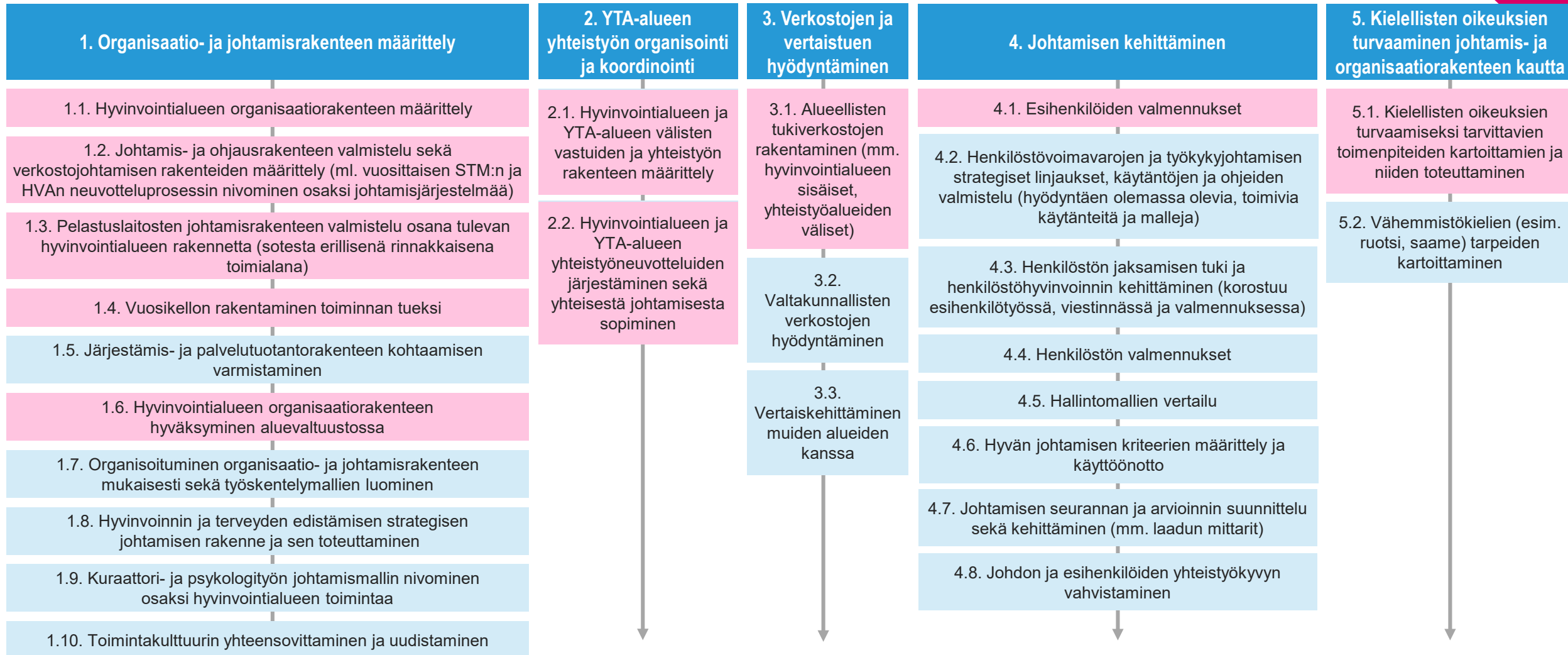

A. Kyvykkyydet

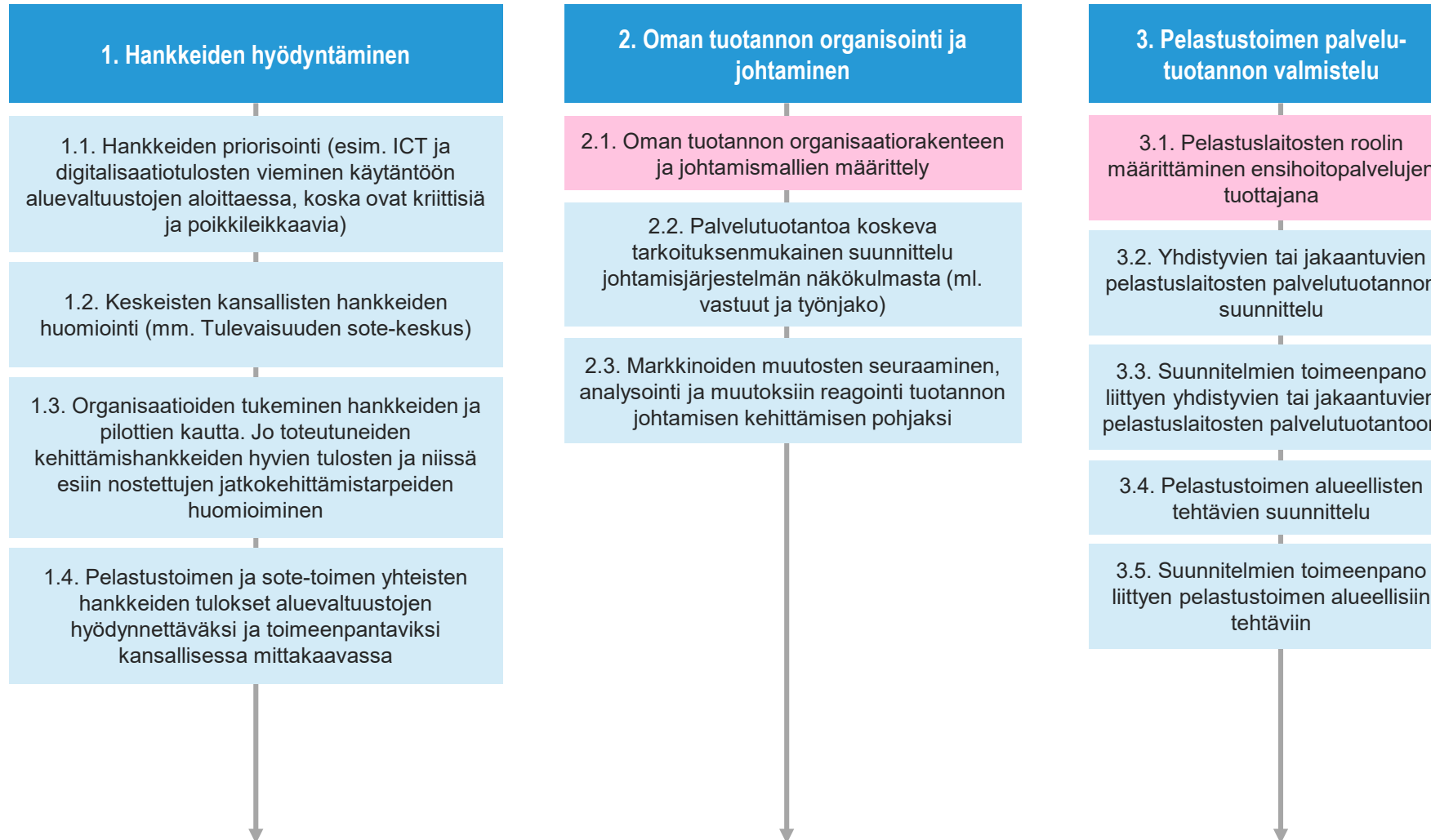

B. Johtamisrakenteet ja johtamisen välineet

C. Palvelutuotannon organisointi ja johtaminen

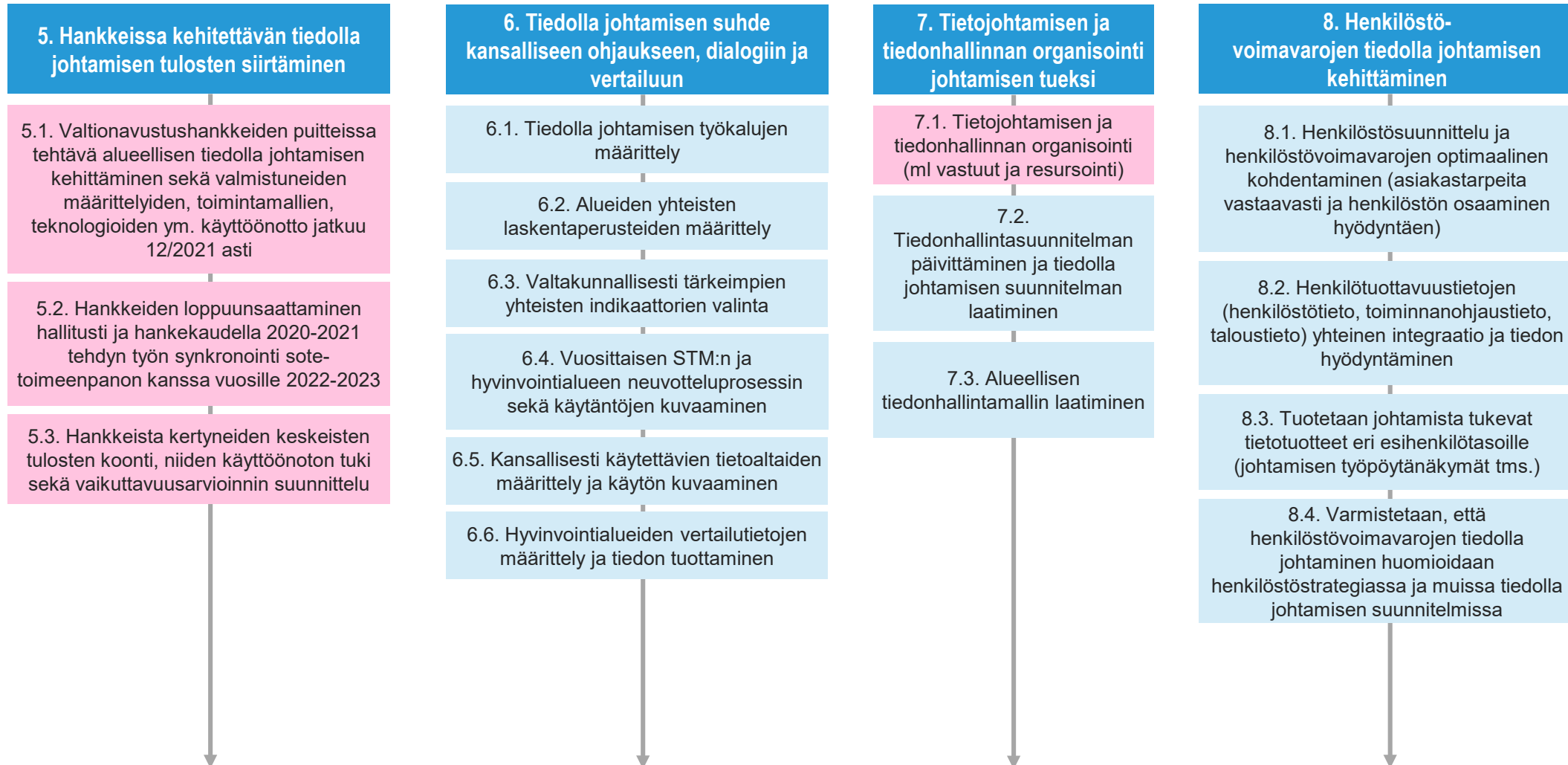

D. Tiedolla johtaminen ja tietopohjat (1/2)

D. Tiedolla johtaminen ja tietopohjat (2/2)

E. Viestintä, osallisuus ja demokratia

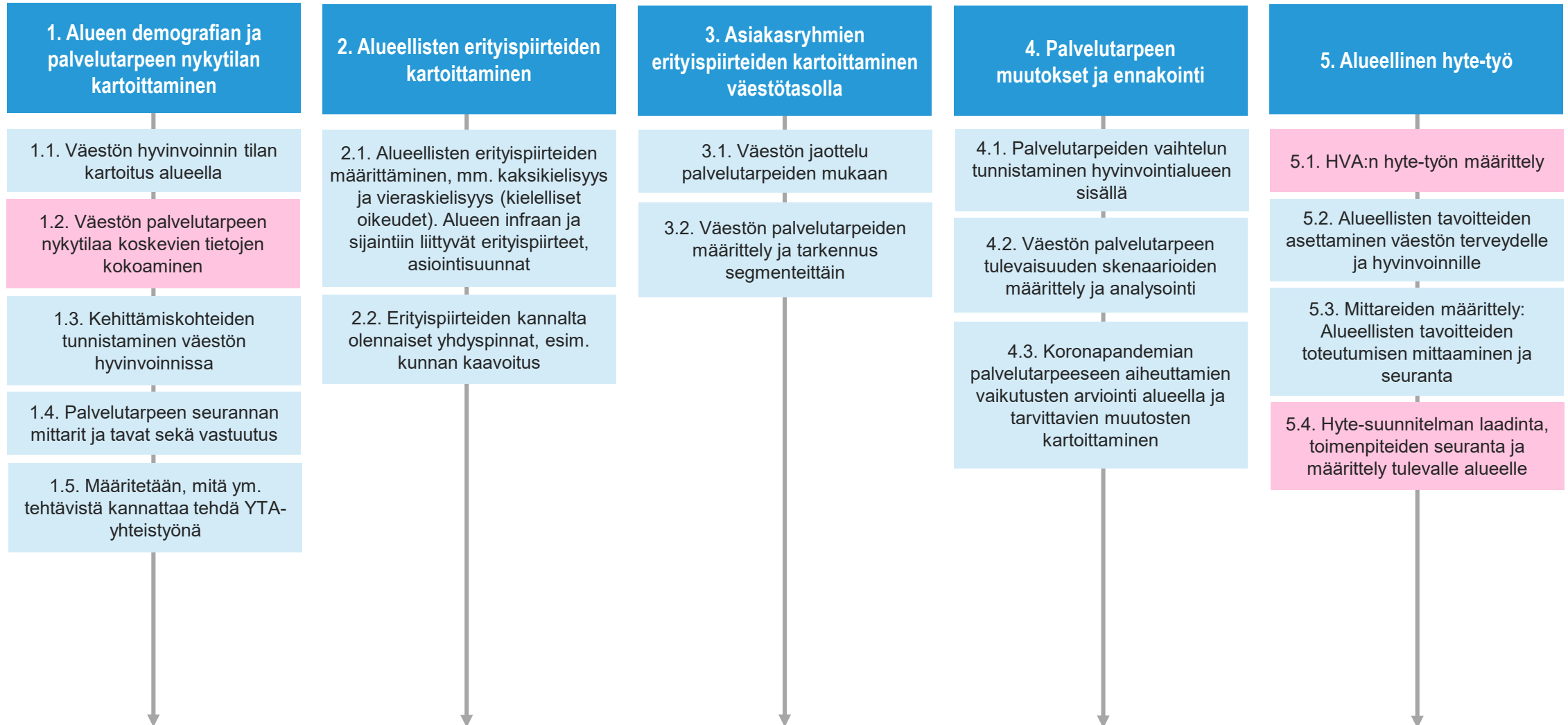

Palveluiden järjestämisen tiekartta

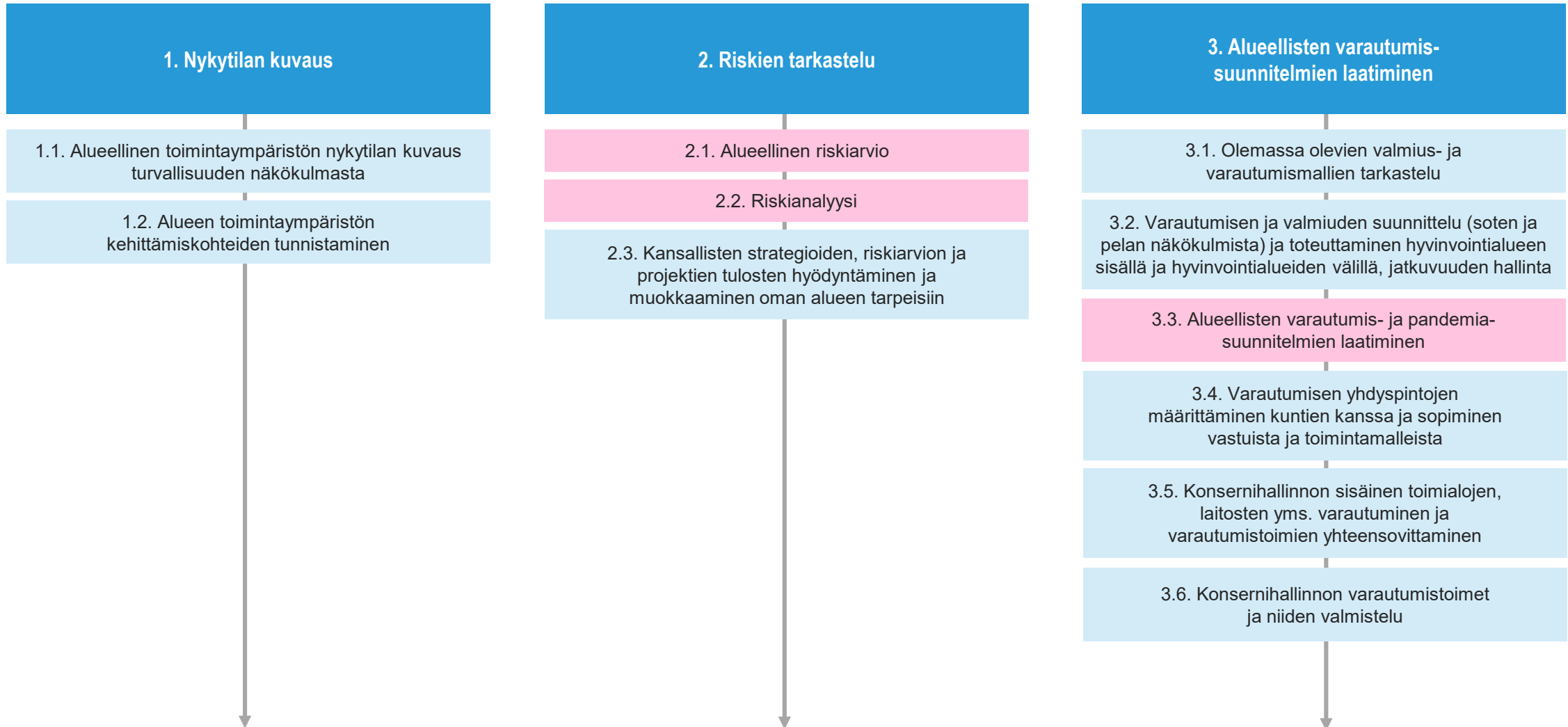

A. Väestön palvelutarve

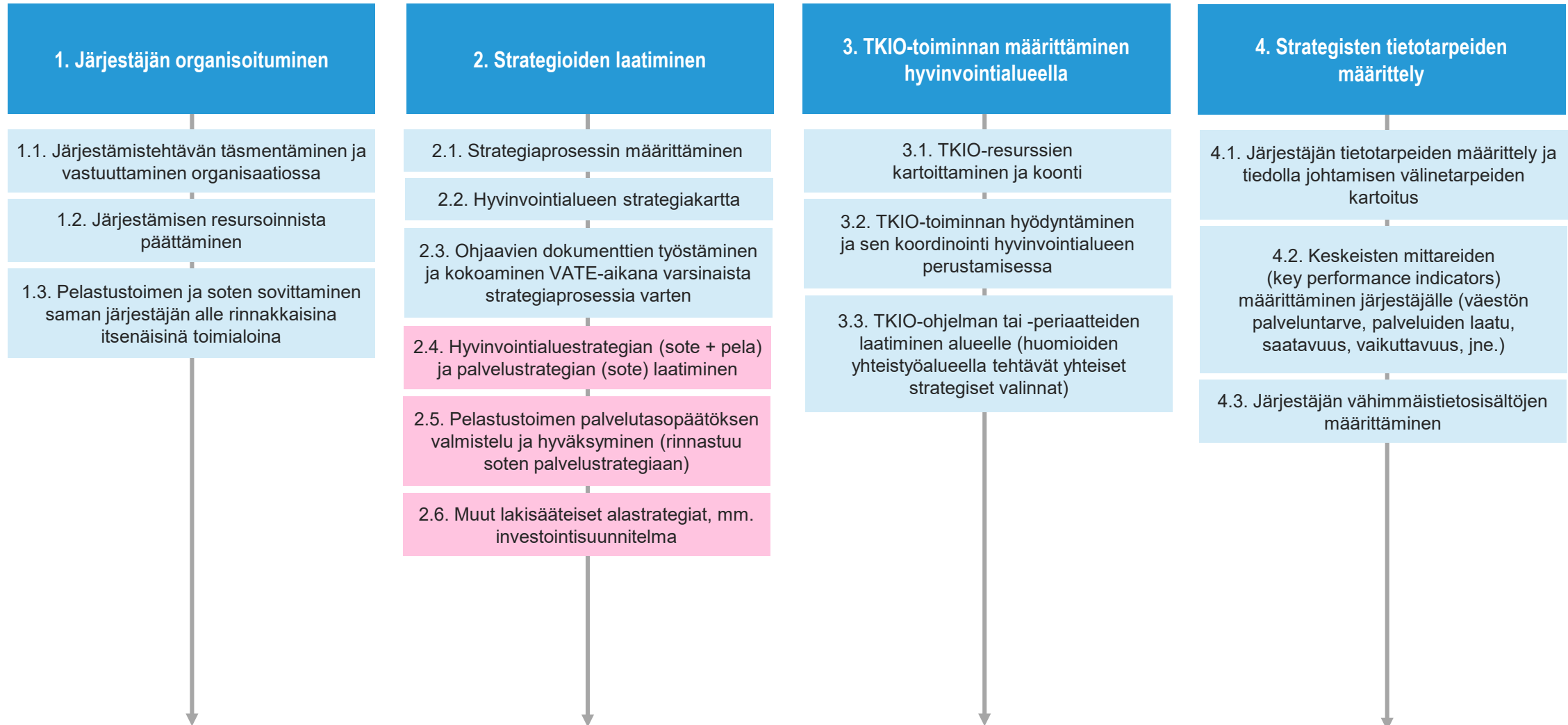

B. Toimintaympäristö ja sen turvallisuus

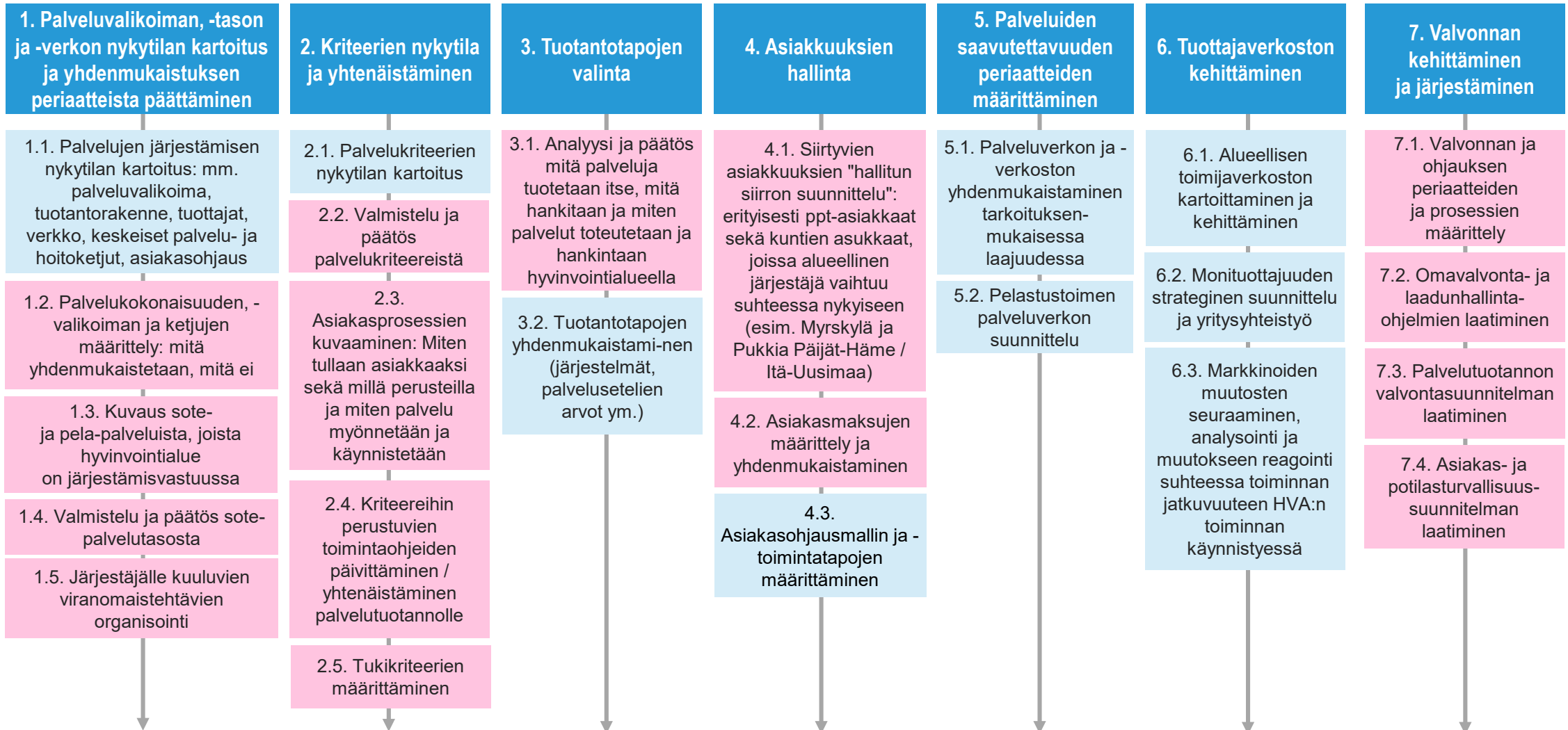

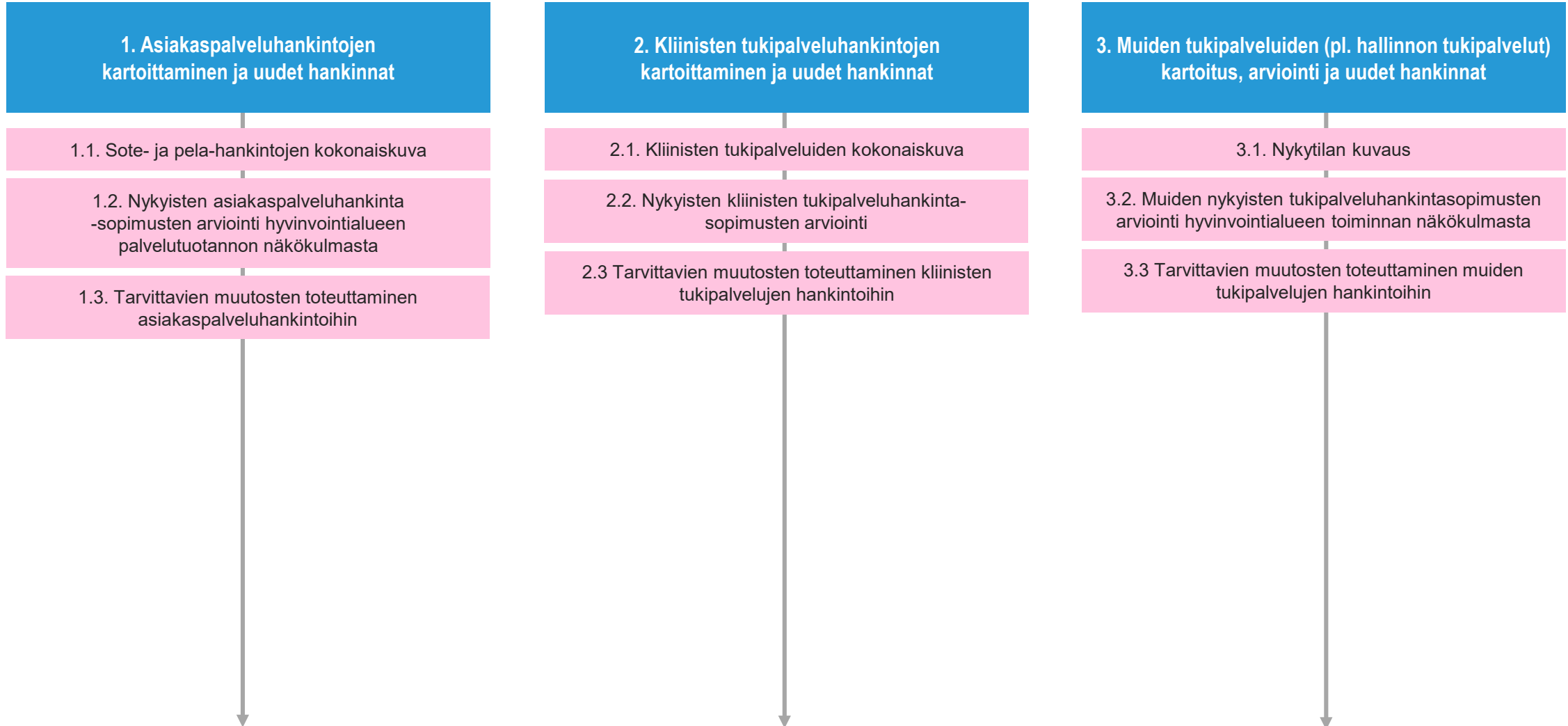
C. Järjestämisen reunaehdot

D. Järjestettävät palvelut ja palveluiden yhdenmukaistaminen

E. Hankinnat

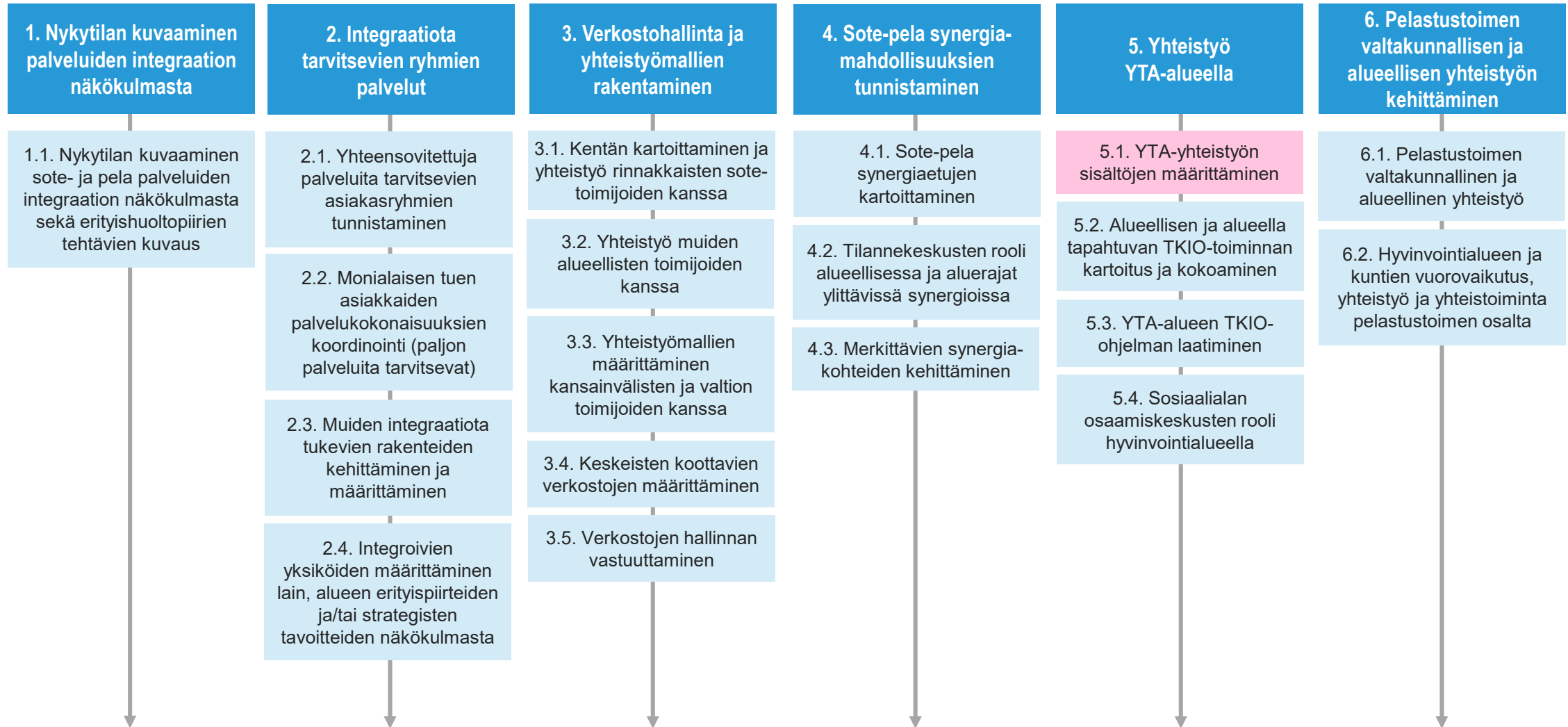

F. Tuotannon ohjaus

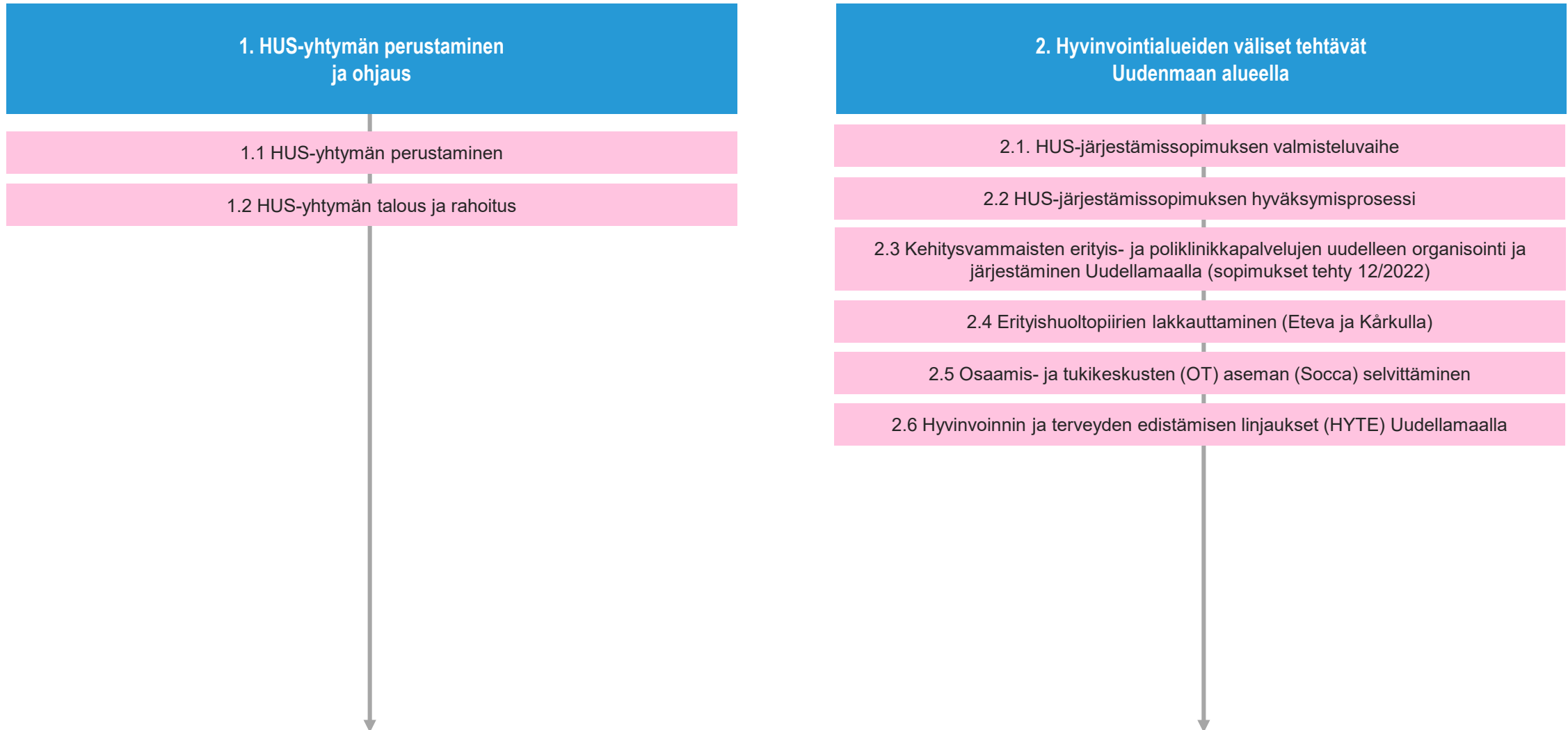

G. Integraatio, koordinaatio ja yhteistyö

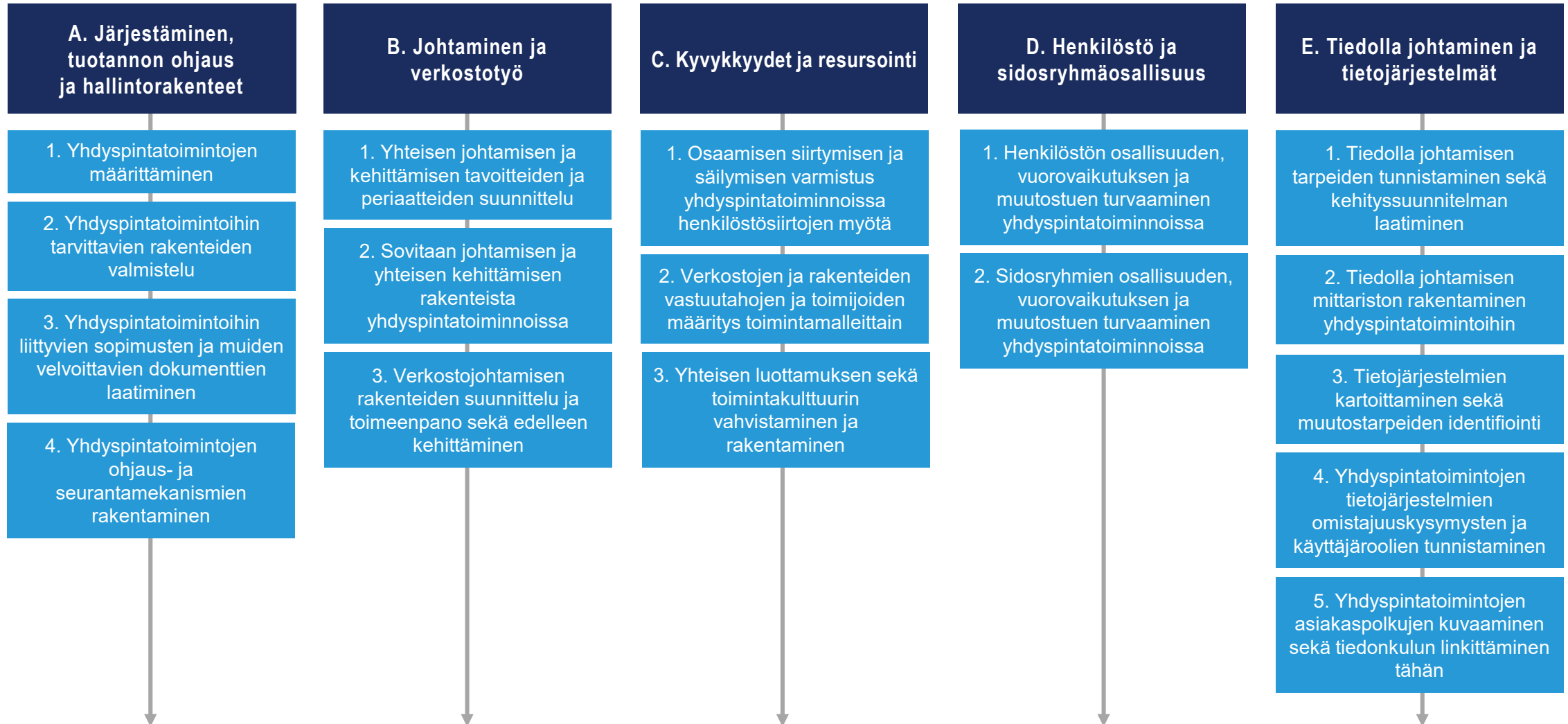

H. Uudenmaan erillisratkaisu

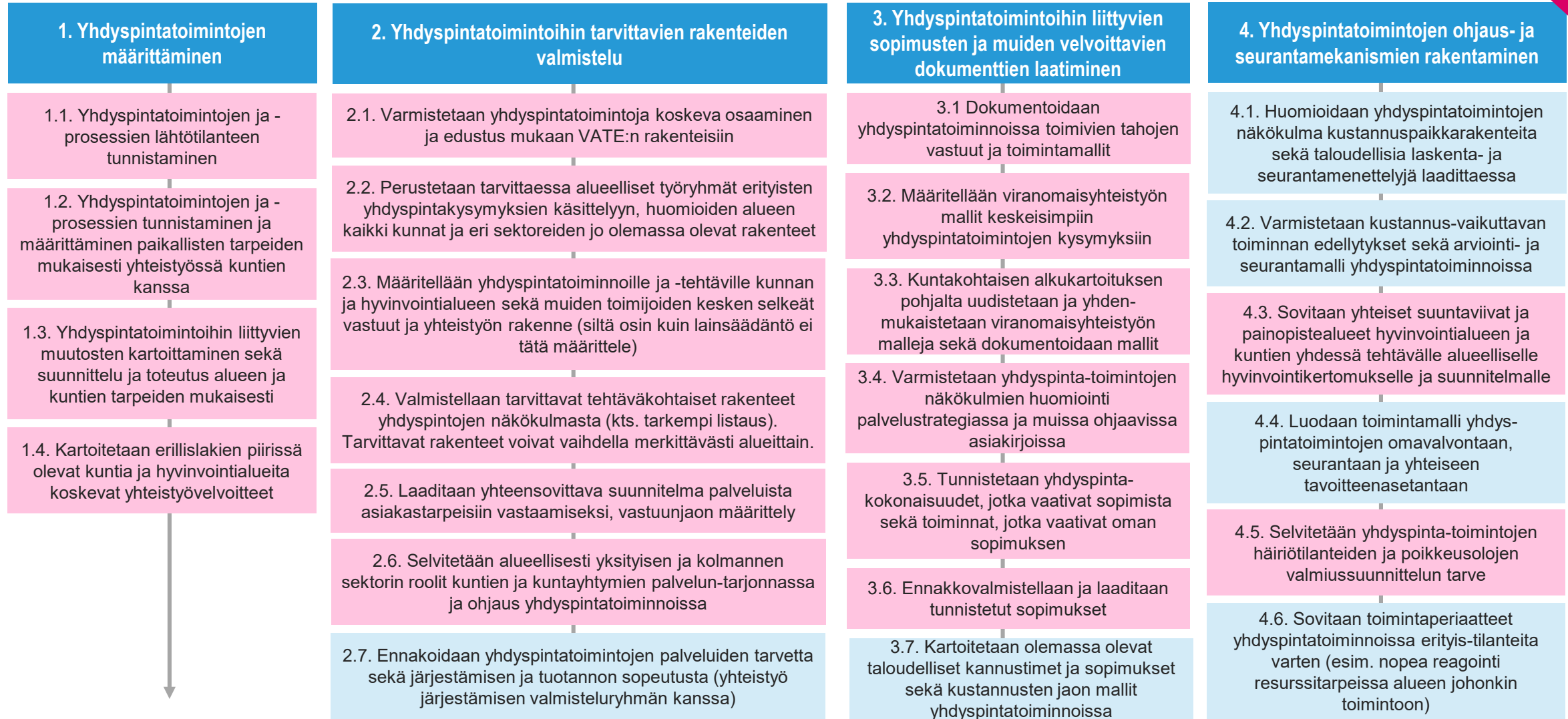

Yhdyspintojen tiekartta

A. Järjestäminen, tuotannon ohjaus ja hallintorakenteet

B. Johtaminen ja verkostotyö

1. Yhteisen johtamisen ja kehittämisen tavoitteiden ja periaatteiden suunnittelu

1.1. Tunnistetaan verkostojohtamisen mahdollisuudet hyvinvointialueen perustamisessa ja kehittämisessä

1.2. Tunnistetaan keskeiset toimijat joiden kanssa yhteisen johtamisen tavoitteita määritellään

1.3. Määritellään yhteisen johtamisen ja kehittämisen tavoitteet yhdyspintatoiminnoissa osana muuta hyvinvointialueen ja kuntien johtamista

1.4. Määritellään toimintamallit ja sisältö yhteistyörakenteissa toimimiseen

1.5. Määritellään yhteisen johtamisen ja kehittämisen toimintaperiaatteet ja käytännöt yhdyspintatoiminnoissa

2. Sovitaan johtamisen ja yhteisen kehittämisen rakenteista yhdyspintatoiminnoissa

2.1 Sovitaan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman toteuttamisen vastuista, toimeenpanon tiedonkeruun toteuttamisesta, tavoitteiden seurannasta ja dokumentin julkaisusta. Määritellään hyvinvointialueen johtamisjärjestelmään rakenteet alueellisen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma-asiakirjan laatimiseen ja toimeenpanoon

2.2. Määritellään tarvittavat yhteistyöryhmät ja verkostot yhdyspintatoimintojen ja johtamisen näkökulmasta alueellisesti

2.3. Pidetään hyvinvointialueen, kuntien sekä muiden hyvinvoinnin edistämistyötä tekevien kanssa vähintään kerran vuodessa neuvottelu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta

2.4. Pidetään hyvinvointialueen ja alueen kuntien väliset neuvottelut vähintään valtuustokausittain tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta

2.5. Varmistetaan järjestöjen, kuntien ja hyvinvointialueiden keskinäisen yhteistyö ja järjestöjen toimintaedellytykset

2.6. Mahdollistetaan paikallisten ja alueellisten yhteisöjen ja yhdistysten osallisuus yhdyspintatoimintoihin

3. Verkostojohtamisen rakenteiden suunnittelu ja toimeenpano sekä edelleen kehittäminen

3.1. Tunnistetaan olemassa olevat vapaaehtoiset verkostot ja hyödynnetään niitä yhdyspintayhteistyössä ja -rakenteessa alueellisten käytäntöjen mukaisesti

3.2. Luodaan toimintamalli ja pelisäännöt vapaaehtoisten verkostojen toimeenpanoon

3.3. Rakennetaan yhteistyötä yhdyspintatoimintoihin verkostojohtamisen keinoin; tavoitteiden, toimintatapojen sekä seurannan määrittely tarkoituksenmukaisiin tehtäväkokonaisuuksittain

3.4. Määritellään ja sovitaan monituottajamallilla toimivien tuottajien verkostojohtamisen tapoja yhdyspintatoiminnoissa

3.5. Yhdenmukaistetaan kunnan, hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden monituottajamallilla toimivat rakenteet

3.6. Hyödynnetään yhdyspintatoimintojen vertaiskehittämistä kuntien välillä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

C. Kyvykkyydet ja resursointi

1. Osaamisen siirtymisen ja säilymisen varmistaminen yhdyspintatoiminnoissa henkilöstösiirtojen myötä

- 1.1. Hyödynnetään tehtyjä selvityksiä liittyen osaamis- ja työvoimatarpeeseen sekä ammatillisen osaamisen kehittämiseen kunnan toimijoiden kanssa
- 1.2. Hyödynnetään tehtyjä selvityksiä kuntiin jäävästä henkilöstöstä, ja laaditaan henkilöstön siirron ja pysymisen vaikutusarviot yhdyspintatoimintoihin
- 1.3. Tunnistetaan yhdyspintatoiminnoittain tarve kunta- hyvinvointialue-yhdyshenkilötoimintamallille
- 1.4. Luodaan yhdyshenkilötoimintamalli yhteisen työskentelyn ja osaamisen siirron ja kehittämisen tueksi
- 1.5. Toteutetaan tarvittavat rekrytoinnit ja osaamisen siirrot sekä varmistetaan kuntiin jäävän henkilöstön osaaminen
- 1.6. Varmistetaan pelastustoimen yhteistoimintamallit yhdyspintatoiminnoissa

2. Verkostojen ja rakenteiden vastuutahojen sekä toimijoiden määrittäminen toimintamalleittain

- 2.1. Tehdään kunta- ja yhdyspintakohtainen kartoitus 3. sektorin yhteistyömalleista hyvinvointialueen järjestöyhteistyön toimintamallin laatimisen tueksi
- 2.2. Tunnistetaan verkostojen keskeiset toimijat (ml. 3. sektori) ja sovitaan yhteistyön vastuut
- 2.3. Määritellään tarvittavien verkostojen ja rakenteiden vastuuhenkilöt osaamisen ja yhteisen työn jakamiseksi yhdyspintatoiminnoissa
- 2.4. Kuvataan poikkihallinnollisen työn vastuutahot ja -toimijat hyvinvointialueella, kunnissa, 3. sektorin toimijoissa sekä yrityskentässä

3. Yhteisen luottamuksen sekä toimintakulttuurin vahvistaminen ja rakentaminen

- 3.1. Varmistetaan asiakkuuksien vastuutahot yhdyspintatoiminnoissa (esim. asiakaspolkujen kuvaaminen)
- 3.2. Sanoitetaan yhteisen asiakkaan näkökulmaa kaikessa tekemisessä ja rakennetaan luottamusta ja sitoutumista yhteiseen tekemisen kautta
- 3.3. Luodaan yhtenäistä ja hyväksyvää toimintakulttuuria yhteisen asiakkaan parhaaksi. Kuvataan pelisäännöt ja tuodaan yhteen parhaat käytännöt eri organisaatioista
- 3.4. Laaditaan toimintamalli osaamisen kehittämiseen verkostojohtamisessa ja yhdyspintakysymyksissä

D. Henkilöstö ja sidosryhmäosallisuus

1. Henkilöstön osallisuuden, vuorovaikutuksen ja muutostuen turvaaminen yhdyspintatoiminnoissa

1.1. Tunnistetaan yhdyspintatoimintojen näkökulmasta henkilöstöryhmät, joita uudistuksesta seuraavat henkilöstömuutokset koskevat

1.2. Suunnitellaan henkilöstön osallistamisen keinot valmistelun eri vaiheissa huomioiden yhdyspintatoiminnoissa tapahtuvat muutokset

1.3. Ylläpidetään vuoropuhelua henkilöstön kanssa yhdyspintatoiminnoissa tapahtuvista muutoksista

2. Sidosryhmien osallisuuden, vuorovaikutuksen ja muutostuen turvaaminen yhdyspintatoiminnoissa

2.1. Määritellään yhdyspintatoimintojen sidosryhmäviestinnän tavoitteet

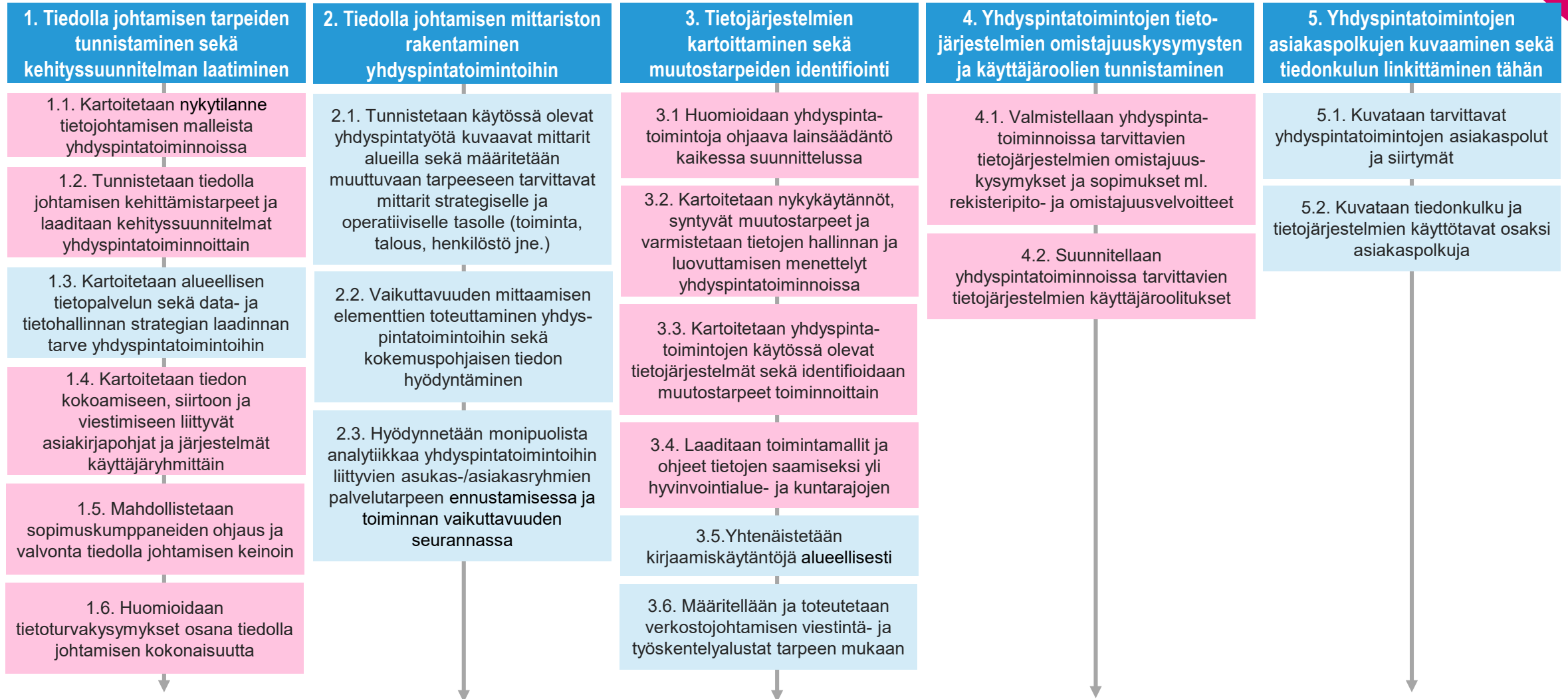
2.2. Suunnitellaan yhdyspintatoimintojen sidosryhmäviestinnän ja osallisuuden keinot ja toteutus jatkuvan vuoropuhelun ylläpitämiseksi (mm. järjestökentän sekä kunnan ja hyvinvointialueen yhteistilaisuudet yhdyspintakysymyksissä)

2.3. Suunnitellaan jatkuvan vuorovaikutuksen keinojen ja kanavien käyttöönotto ja muutostuen malli sekä turvaaminen osana yhdyspintojen toimeenpanoa

2.4. Osallistetaan sidosryhmiä hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien valmisteluun ja toimeenpanoon sekä yhdyspintatoimintoihin liittyvään kehittämiseen

E. Tiedolla johtaminen ja -järjestelmät

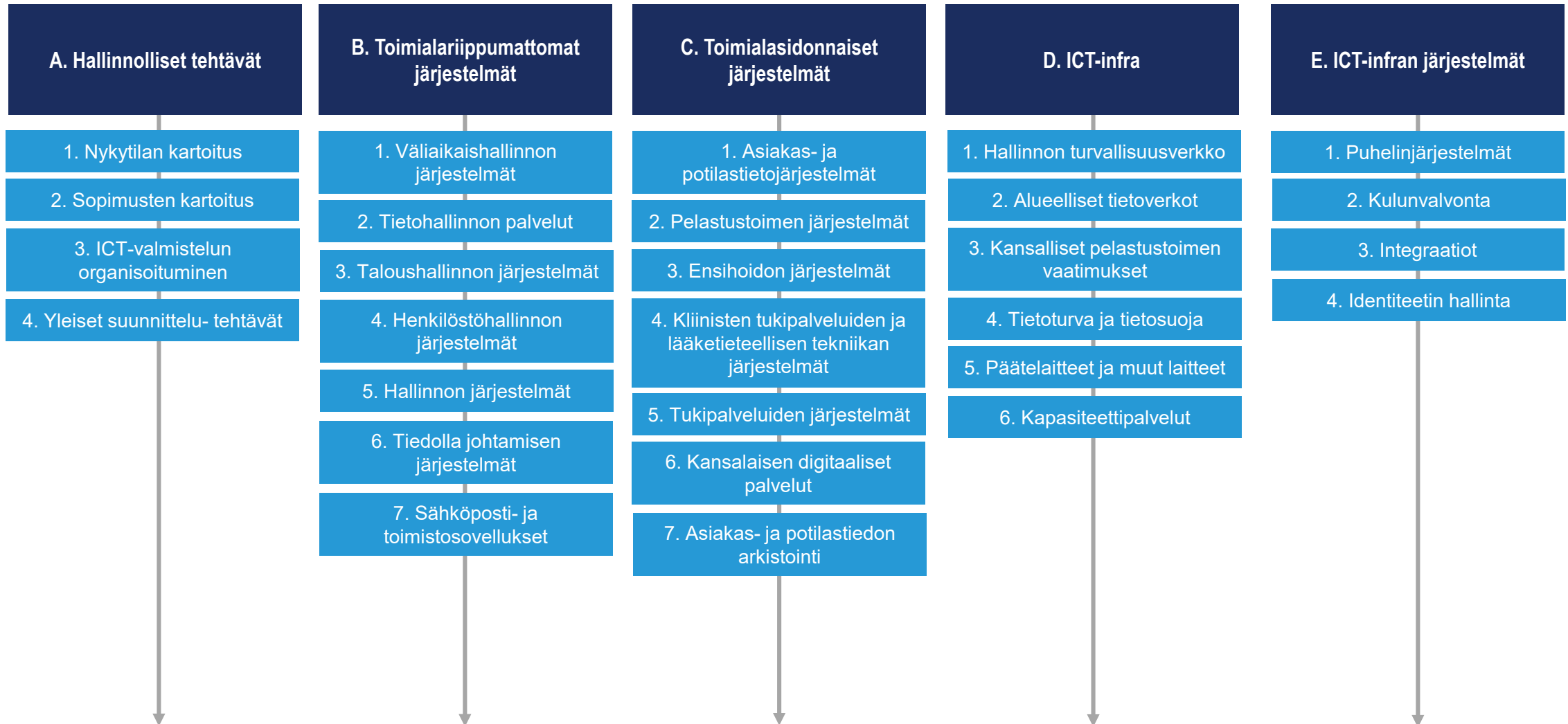

Esimerkkejä konkreettisista yhdyspintoiminnoista, joissa valmistelutyötä tehtävä alueilla – listaus ei ole kattava ja sisällöt vaihtelevat alueittain

Yhdyspintoiminnot voivat olla esimerkiksi:

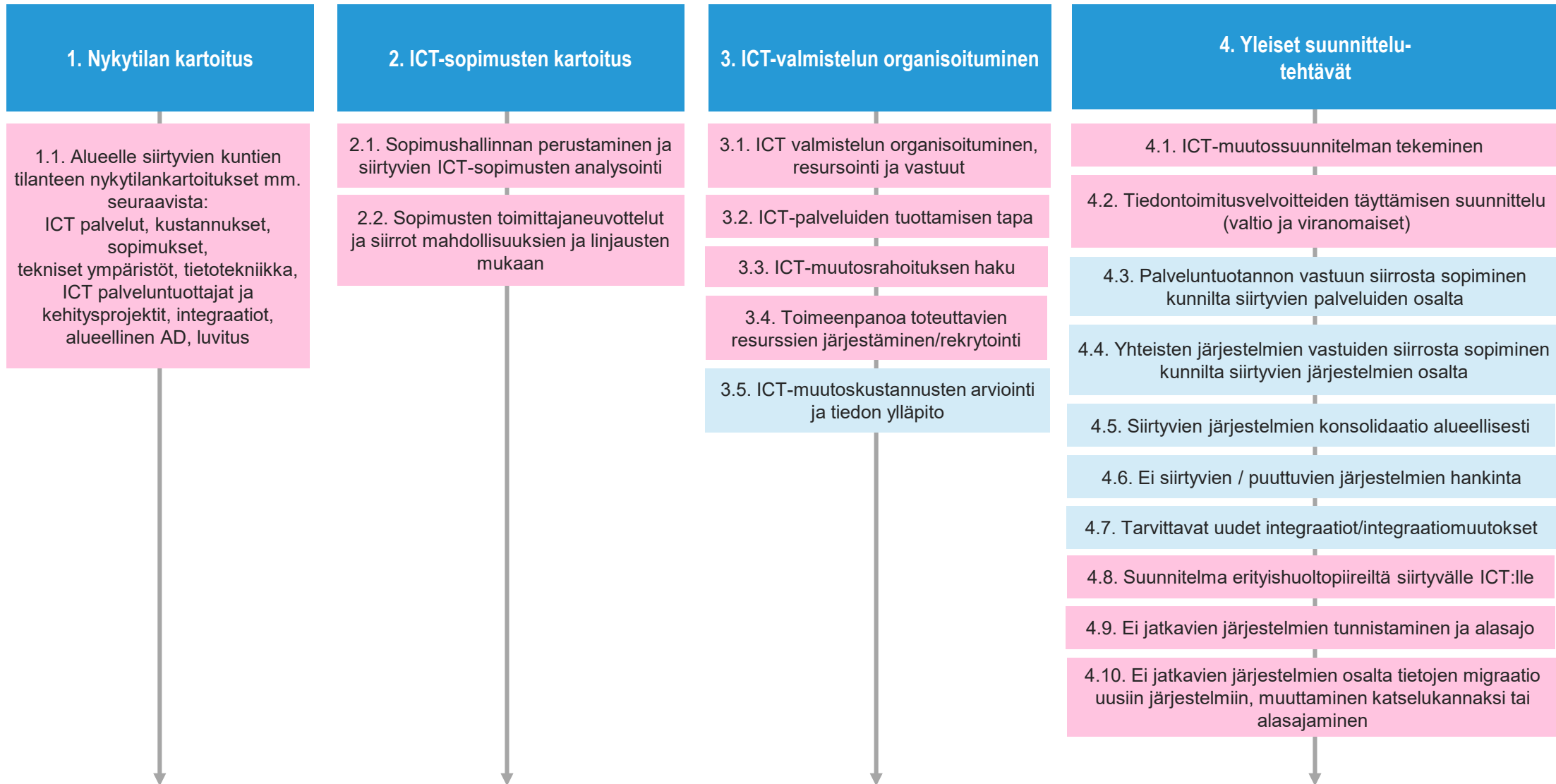
- Lapsiperheiden palvelut sivistys- ja hyvinvointityön kokonaisuudessa, oppilashuolto
- Elintapaneuvonta, toimintakyvyn edistäminen
- Ehkäisevä päihdetyö
- Kulttuurihyvinvointipalvelut
- Arjen turvallisuuden edistäminen, lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Työllisyyden edistäminen (esim. lakisääteisen monialaisen yhteistyön suunnittelu ja toimenpano, lakisääteisten yhteisten asiakassuunnitelmien laatiminen mm. aktivointisuunnitelmat, hyvinvointialueen osatyökykyisten tuki ja kuntouttavan työtoiminnan suhde kunnan työllisyyden edistämiseen, hoitamiseen sekä vaikeasti työllistyvien tukeen)
- Kotouttaminen. Huomioiden myös yhdyspinta maahanmuuttajien te-palveluihin (maahanmuuttajien osaamiskeskusten sote-palvelut), osallistuminen kotouttamisohjelman laatimiseen
- Sote-palveluverkon yhteys kaavoitukseen, maankäyttöön ja asumiseen (esim. asumispalvelujen ratkaisut ja tarpeet sekä kunnan asumisympäristöjen suunnittelun ja esteettömyyskysymykset)
- Saavutettavuuskysymykset sote-palveluihin (esim. kunnan joukkoliikenne ja tieverkosto sekä hyvinvointialueen asiointialueet ja toimipisteet, vammaispalveluiden kuljetukset ja ensihoito)
- Osallisuuden edistäminen, järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen
- Hyvinvointialueen antama tuki kuntien hyte-työhön ja järjestökoordinaatioon
- Yhteistyö ympäristöterveydenhuoltoon terveydensuojelun, tupakkavalvonnan, eläinlääkintähuollon ja elintarvikevalvonnan näkökulmista
- Yhteistyö laajemmalla alueella eli YTA:n kanssa esim. vaativan sosiaalihuollon palveluissa (ml. YTA-tasoinen OT:n rakentaminen) -> tämä valmistelun myöhemmässä vaiheessa.

ICT tiekartta

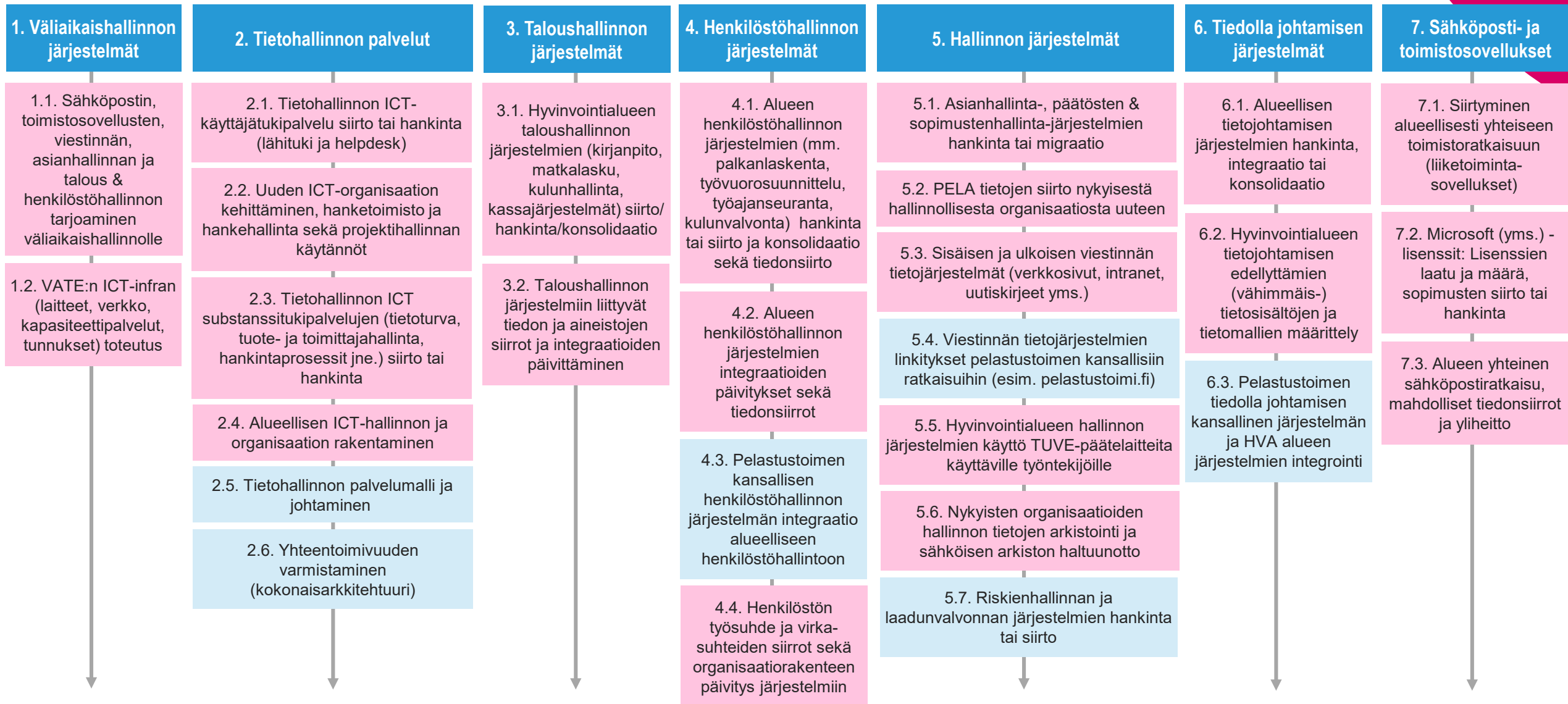

A. Hallinnolliset tehtävät

B. Toimialariippumattomat järjestelmät

C. Toimialasidonnaiset järjestelmät

1. Asiakas- ja potilastietojärjestelmät

1.1. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien sisäiset (esim. organisaatio-) muutokset

1.2. Nykyisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien siirto, konsolidointi tai uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto

1.3. Hyvinvointialueelle siirtyvän kunnan APTJ järjestelmän tietojen mahdollinen siirto

1.4. APTJ rekisterinpitäjyyden muutokset, myös opiskeluhuollon osalta

1.5. Muutokset asiakkuudenhallinnan järjestelmiin Kanta-integraatioiden toteuttamiseksi

1.6. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien välttämättömät muutokset suhteessa kansallisiin järjestelmiin (esim. Kanta-yhteyksiin)

1.7. Käyttäjien koulutus alueellisiin käytäntöihin

1.8. Kirjaamiskäytäntöjen alueellinen yhtenäistäminen

2. Pelastustoimen järjestelmät

2.1. Pelastuslaitosten TOSI-järjestelmien käytön mahdollistaminen turvallisuusverkossa olevilta päätelaitteilta

2.2 Pelastustoimen kansalliset yhteiset palvelut yhteensovittaminen HVA:n palveluiden kanssa

2.3. Pelastuslaitoksen TOSI-järjestelmien ja tulevan HVA TORI-järjestelmien väliset integraatiot.

2.4. Pelastustoimen kansalliset järjestelmien rajapintojen edistäminen

2.5. Pelastuslaitosten TOSI-järjestelmien osalta niiden kehittämiseen ja ylläpidon resursointi sekä pelastuslaitoksen käyttämien ICT-palvelujen hallinta- ja koordinointi sekä asiakkuuksista vastaaminen

3. Ensihoidon järjestelmät

3.1. Ensihoidon hoitotyön järjestelmien käytön mahdollistaminen

3.2. KEJO käyttöönotto

4. Kliinisten tukipalveluiden ja lääketieteellisen tekniikan järjestelmät

4.1. Kuvantamisjärjestelmien konsolidaatio tai yhteiskäytön mahdollistaminen

4.2. Erikoisalakohostaisten järjestelmien mahdolliset muutokset ja integraatioiden päivitykset

4.3. Laboratoriojärjestelmien konsolidaatio tai yhteiskäytön mahdollistaminen

4.4. Mittalaitteiden ja sote-kaluston tunnistaminen ja käytön mahdollistaminen uudessa toimintaympäristössä

4.5. Kliinisten erillisjärjestelmien käytettävyyden varmistaminen

5. Tukipalveluiden järjestelmät

5.1. Materiaalihallinnon järjestelmien hankinta tai siirto ja konsolidointi tarpeen mukaan

5.2. Tukipalveluiden (ravintohuolto, laitoshuolto, välinehuolto, logistiikka jne..) järjestelmien hankinta tai integraatio

5.3. Lääketieteellisten laitteiden tukipalvelujen siirto/hankinta tai konsolidaatio

6. Kansalaisen digitaaliset palvelut

6.1. Kansalaisen digitaalisten palvelujen yhdenmukaistaminen alueella, vähintään yhteinen front-end

6.2. Alueellisten toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (Tulevaisuuden sotekeskushanke)

7. Asiakas- ja potilastiedon arkistointi

7.1. Arkistokantojen siirto (Kanta-arkistointi)

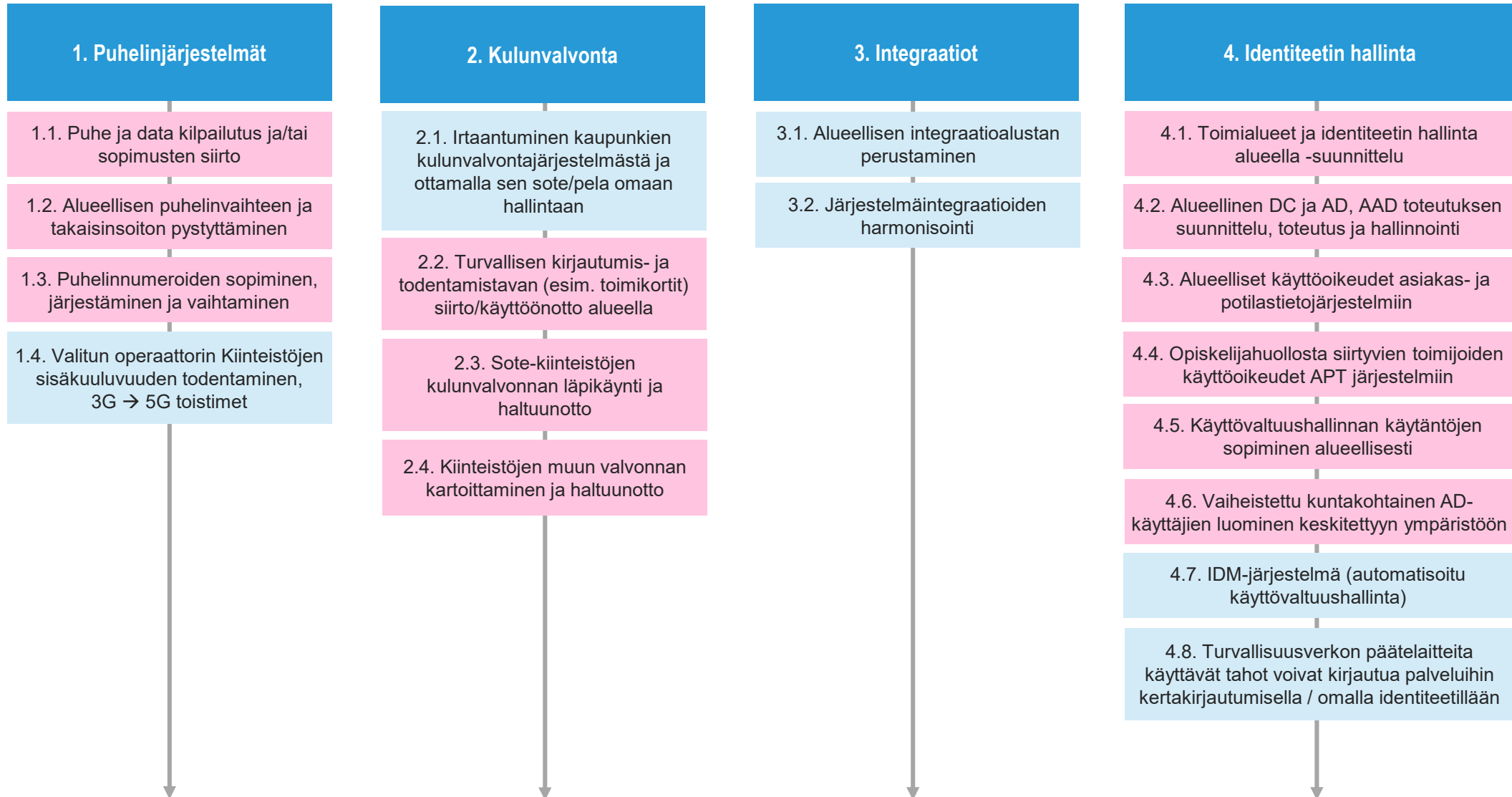
7.2. Vanhojen tietojen migraatiot tai arkistointi

D. ICT-infra

E. ICT-infran järjestelmät

Sote-uudistus